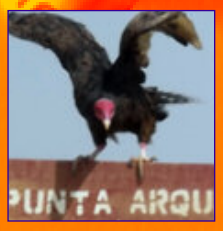
Kulturně společenský časopis
na internetu
2017 • 2

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Tampier

Linhart

Havlíček

Chobot

Obsah:

Juventus

Rozhovor se sebou – Patrik Linhart (4)
Jan Novák **(1938–2017)** (7)
Z antikvariátních banánovek – Hostinské vyhlášky (10)
Karel Tampier: **Nashville, město hudby** (13)
Paterson (18)
Wagner a Liszt v Piešťanech (24)

Real

Pedro Rodriguez: **Ať si každej vydává, co chce...** (26)
Ivo Harák: **Z pokladů židovské tradice (Maharal / Rabi Löw)** (28)
Vladimír Novotný: **Vlastní životopis Anny N. (Alena Zemančíková: Příběh v řeči nepřímé)** (30)
Michal Šanda: **Mnoho povyku pro nic (Petr Stančík – Toy Box: O díře z trychtýře)** (32)
Jakub Šofar: **Kdo čte, ten pomáhá rozbít molocha medikamentálního průmyslu** (36)

Ajax

Nakladatelství Academia doporučuje – Eduard Burget: **Dramatik na pranýři** (38)
dybbuk vydává – Zbyněk Havlíček: **Veškerá poezie** (40)
Michal Šanda: **Heidegger a Kant** (46)
Dušan Šutarík: **Obrusovanie vlkov** (48)
Magdalena Jančurová: **Vera Icon bloudící** (50)

Bayern

Michal Šanda: **Básně 3 D** (54)
Jaroslav Chobot: **Peru jako opojení** (64)

SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Michal Šanda: Básně 3 D, (k článku na str. 54)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 2, rok 2017, ročník 18. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štefan Švec, Jakub Tayari, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vycházel s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je excerpován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR.
ISSN 1804-963X

Dobrá adresa se před dvěma lety definitivně rozhodla oprostit od závislosti na ministerském úředníkovi, respektive na více či méně kyseloprdelních osobách, které deleguje do komise rozhodující o finančních příspěvcích pro časopisy. Paradoxně od té doby spíše než časopis literární připomíná cestovatelský magazín. Její redaktoři a přispěvatelé vyrazili např. do Gruzie, Izraele, Hongkongu nebo Vietnamu. V únorovém čísle se podíváme na Broadway, především ale do Peru v obsáhlé reportáži Jaroslava Chobota. A v čísle březnovém se můžete těšit na reportáž z Austrálie – až se Jakub Šofar vrátí od protinožců.

Michal Šanda

Foto-aktualita

Foto Michal Šanda

Juventus

Rozhovor se sebou

Patrik Linhart

Z podstaty věci nikdo jiný neví a vědět ani nemůže, co si myslím a chci sdělit čtenářům, lépe než já sám. Navíc je spisovatel člověkem slova psaného a tudíž se vyjádří přesněji prostřednictvím písmen, než mluvením do diktafonu. Sérii selfie rozhovorů pro Dobrou adresu zahajuje Patrik Linhart.

Letos v lednu to bude přesně 20 let, co jsi založil se skupinou svých více či méně imaginárních přátel Vědecké studio Stará milenka. Můžeš tuto vaší činnost vědecky kvantifikovat?

Když jsem založil studio Staré milenky, byl to můj vklad do Duchcova, do města, které ztratilo svou duši, jak později řekl Pavel Koukal. Ale na začátku jsem měl prázdný dům, tedy jen půl domu a obrovskou zahradu. Hrdý jsem spíš bláznivě na to, že u nás spalo víc básníků než akademiků. Když jsem vydal vlajky britského impéria, bylo mi vytknuto, že jsem je přejal z webu, ano, tak to je, ale informace o těch vlajkách jsem dával dohromady dvacet let. Napsal jsem první dějiny britského impéria ve vlajkách. A mám tam chyby, místo aby akáda uznala, že já jediný za čtvrtstoletí vydal jedinou knihu o vlajkách, kde vlajky jsou krásné a potěší oko, dají mi sodu. Právě tak dějiny horrorů. Ivan Adamovič, autorita v této věci, řekne, že jsem salát. To je vědecké studio.

Myslíš, že účast na tzv. literárním provozu může být na škodu vlastní tvorbě?

Myslím, že může zmást. Když píšu recense, glosy a články, každý den píšu povídky a mezi tím dělám na knížkách, které mají vyjít, mají mít koule. A pak po večerech bojovat. Psát. Mě berou všichni čerti, když slyším jaký manažer poezie je Buddeus, co provedl Bohouš Vaněk a jak mě Svatava Antošová už nemá ráda. Literatura, se kterou jsem zapletl, potřebuje obránce, ale pokaždé, když mi dochází síla, když mám pocit, že jsem sám, ozve se někdo z Hostu. Ono to je tak zvláštní, že nakladatel mě osloví, když jsem v laufu, ale Host, lidé z Hostu, mě podrží, když jsem na dně. Což bylo kdysi, ale je špatné přemýšlet o životě jako čaroděj.

Po šílených peripetiích a piplačkách jsi dokončil svůj první román. Na začátku psaní jsi v pivnici U Ptáčků vykřikoval, že to píšeš jen proto, aby si dokázal, že takovou sračku jako je román umíš splácat taky. Jak o tom smýšlíš teď?

Vskutku mě točilo to volání po zásadním románu s přesahem; kdo píše povídky a nenapsal román tak jako by byl nějaký přidavač, zatímco romanopisec, to je panečku polír. Jako by někdo chtěl po Ljubě Štíplové, aby o tom povedeném Čtyřlístku napsala román! Ale přece jen, Poe i Lovecraft, Hrbáč i Kolmačka do toho taky praštili. Taky jsem si uvědomil, že jsou romány, které mě zasáhly, až jsem z toho byl úplně poblbaný: Joyce, Proust, Miller Henry. Pojal jsem psaní toho svého, podstatně skromnějšího, jak se říká dneska „naratologického koncertu“, jako finský běžec Paavo Nurmi, závodit sám se sebou, nebo si to prostě ověřit. Jako když jsem loni poprvé v životě měnil kolo u auta s elegancí Belmonda – patřičně chlapsky – ale heverem jsem prorazil dno našeho vozidla. Každopádně jsem to s většími intermezzy psal čtyři roky a zjistil, že to není žádná prdel. Román vyžaduje mimo jiné šicflajš a kázeň, neřku-li že střízlivost musí mít nad fanatismem navrch. V nebývalé míře oplývám pravými opaky těchto vlastností, neodvažuji se ani autoevaluovat svůj vlastní text. Ale skláním se přede všemi, kteří se o psaní románů vytrvale pokoušejí, i když to jsou ve finále třeba jen manťáci.

Editoři, kteří dělali na tvých knížkách, na jedné straně hodnotí tvou vstřícnost vynechat i celé pasáže, na druhé straně tvrdohlavě trváš na svém archaickém a mnohdy i nikdy neexistujícím pravopisu a nejednou to skončilo i škrcením. V poslední době jsi se ale sám stal příležitostným editorem, jsi schopen nahlížet práci na knize nyní jinak?

Ačkoli by to do mě málokdo řekl, jsem grafoman. Proto nechávám editorovi po vůli, co zdecimuje, čili vymrská ze stáje hochkunstu, ale jak mi šáhne na slovo, třeba takové okeán, illuse, biozmrd, začnu vrčet. Prý to dělám naschvál, ruší to čtení a podobné plky. I houbaře, jenž sbírá jen suchohřiby, potěší v lesíku půvabně rudá muchomůrka, jako čtenáře uvede do varu výraz „vexilologie“. A samolitr jako jazykový redaktor s postřehem ninji uvádím na pravou míru všecky univerzity, filozofie a senzy. A všichni cítíme, že paralelně existují universita a univerzita, právě tak jako cenzus a filozofie čili láska ke zlu, opak původního významu sofia je tak upřímně manifestován.

Na finále něco pro odlehčení. Až u nás zakážou úplně všechno a v korektnosti přeherodujeme i současnou Británii, budeš zvažovat emigraci do nějaké zbývající svobodně nesvobodné země?

Útěk je zbabělost; podřežu se ve vaně nožem na krájení chleba. Voda by mohla mé myšlenky odklonit od života. Ve skutečnosti se zabít nechci, budu milovat, psát a ignorovat budoucnost.

Juventus
Jan Novák
8. 10. 1938–6. 1. 2017
Foto
Michal Šanda

šachová pole, po celanovi

negativ: pozitiv. v rovnováze námel –
klas. že je to navždycky, upírá smrtelnosti
rovnou smrt. přirozeně –

pat jde po životě. v proluce černozem
matuje naftového krále: byť prostší
konečny´škrt je nejjedovatější

– jako na šachovnici, aby zduchovněla
je rozum vypočítavou řemenicí, *procitly´mozek*
volantem z lega

loutky, po celanovi

loutky umírají na sperma scénáře
člověk ještě dál, mezi inteligentním a zbabělým
pro děti smrt přímočará

– *je rozhřešením*. v šatičkách
po sestřičce je loutkou od oltáře, protože
teprve čert dělá divadlo

ustavičně, aby *zblízka bylo*
řešením napořád. aby fretky frašky
nezůstaly noře na obtíž

kytky, po celanovi

teprve zahnívající, v koronárce
voní po mamince, a vděčné: možná *na hřbitově*
kdo štěká, neuhnije. kytky

při životě člověka nesvéprávné
jak mochna husí – počítá neplodné dny, roky
vyplňuje samotou. *květiny*

– *budou bezpartijní*. při odkvétání
příležitostné v samci, v herbáři celopancéřované –
kyselým létům neupřeš vanilkou

ctiboř, po celanovi

dva mlýny umíněně, kostel z donucení
z vlastní volby blanice. zkratuje měsíčky
i ostyčhavé ovoce osadníků

pod jakým mlčením lidovou lačnost?
krvácí tráva, sena přežvykují honorář. čas ne –
mariánskou pouť vyplácí ta s kosou ve fi atu

– každé svědectví je mučením, vypověď
zdaleka ne zpověď. pavouk jí přejede dítě
tak nafackujeme mouše, cvak

žirovnice, po celanovi

stojaté vody mučí dna od nepaměti
do nepaměti, *bystřina. je ve formě*, z vymilované
mlýnice vynáší panenství po pytlích

– kolik je hodin? vytahanych se
neptej. jen *nezletilá může* vyložit pupek na kolejích
vytapetovat rychlík, zpod náprav

odprásknout generaci. lokajům rozdají
po fujaře, mozek vytřou kyjevským chlebem
možnosti kvásku, ovšem

zalévat květiny, po celanovi

jsou stále méně ocelí, nakaženi kentaury a
stíny medicíny. se netěší obzvláštnímu zdraví —
v blázinci není bláznivých květin

— natřásaly se krávy při zemi: z toho
co žijeme, pršet nebude. přihasila si cizota a
špatně utěsněný čas — *kandelábry* —

dobrá pověst. špikuje krajinu, kalná a sypká
malíček od pramene, až paže říčky pažbou. a vojáci
a padlí, *zaléváni květinami. se umějí radovat.*

ostružiny, po celanovi

vzácněji než čas. nalezení bojovníci v
hospodě brání boží hřeb. život porozuměl rozlitému
pivu, *fernet lví srdce zarazil ve svaté zemi*

— a země se pootočila. v pračce ždímá naši
jímavou špínu. svědomí po vyprasku, hladinka pěny
v *ráji pod peklem*. zimu přežijeme —

musíme vycestuje v oblasti kvantového
lesa. smrkáči korunují paseky otců, ostří ve výběhu —
ostružiny. proč, mefi sto pannou od andělů

synkovi kabešových, po celanovi

pod nebem je nám fajn. vyhlížíš
vyrovnaně. jaké se píše i ve slově bůh? — nemá
rád *monoposty, jsou cítit sutanou*

— všechny stromy rodu mužského
lípa hrušeň jablko i švestka, *strom limitován
osudem*, nemá rád knedlíky

koho škrtí košile, má cenu dvou
takových. milován. a ještě sněden límcem
nemá rád *čepel hamletovo*, cvak

květina kosatec, po celanovi

když cukne prométeus, kameny štěpí
mráz jeho domácí imaginace. z našich zemřelých
ať užírá starožitnost. ochočená

za tvými zády jako práh. páření nutno
přiříznout. jedno za druhým, přátelství kuráže *irisem
byť s tebou, ceiba*. jižní ovoce

— vůle břemeno soucit, *účinné bohatství*
bylo na zemi, z nízké brázdy a z přepečlivých rukou
z praku, s kylem vysoko: vražedný kosatec

osada vosná, po celanovi

hříšné spojení, netrpí ostatky faktů
vápno, žluč a napálené cihly. vidlemi proti nebi
— osada *vosná, kreutzerova sonáta*

musela to být žena! *aby své právo
na penis* postoupila. užasle zíráš po zatmění
nože. nedotknutelné, s prvními

mrazíky křehčí o nenucenost
krajina pod bohy, s borovicovými *hájky z hlubočan*
ukazují na tebe svým přísným středem

Z antikvariátních banánovek

Juven

VYHLÁŠKY.

I. O zavedení zavírací policejní hodiny při živnostech hostinských a výčepnických.

Na základě § 54. živnostenského řádu (zákon ze dne 15. března 1883 ř. z. č. 39) vztažmo na základě ministerského nařízení ze dne 3. dubna 1855 ř. z. č. 62 upravuji zavírací (policejní) hodinu při živnostech hostinských a výčepnických politického okresu Náchodského takto:

1. Výčepy piva a vína, restaurace a všechny ostatní živnosti hostinské a výčepnické, pokud nespadají pod bod 2., 3. a 4. této vyhlášky, ***musejí být každodenně uzavřeny nejpozději o 12. hodině noční a nesmějí být před 5. hodinou ranní opět otevřeny.***

2. Hostince, mající oprávnění k přechovávání cizinců, musejí být každodenně nejpozději uzavřeny:

a) ***v Náchodě, České Skalici, Hronově a Červ. Kostelci o 1. hodině ranní;***

b) ***ve všech ostatních obcích o 12. hod. noční a mohou být před 5. hodinou ranní opět otevřeny dle potřeby pouze cizincům, nikoli však též jiným osobám.***

3. ***Nádražních restauracích*** se ustanovení zavírací hodiny netýká, ***pokud se jedná o obsloužení odjíždějících, přijíždějících anebo projíždějících cestujících.***

Ohledně jiných, než právě uvedených osob platí i při nádražních restauracích předpisy této vyhlášky.

Stanovení zavírací hodiny netýká se dále místností hostinských, které jsou vyhrazeny pouze ***spolkům***, pokud tyto v takovéto, širšímu obecenstvu nepřístupné místnosti shromážděny jsou.

4. Výčepy a drobné prodejny pálených lihových nápojů budtež od 1. října do 30. dubna každého roku uzavírány nejpozději o 8. hodině večerní a od 1. května do 30. září každého roku o 9. hodině večerní; opětné jich otevření nesmí se státi před 6. hod. ranní.

Ve dnech sobotních budtež místnosti tyto uzavřeny již od 5. hodiny odpolední, ***ve dnech nedělních*** však už od 11. hodiny dopolední až do 6. hodiny ranní následujícího dne a to po celý rok.

5. Obmezení uvedená pod č. 4. nevztahují se na ony živnosti hostinské a výčepnické, které oprávnění k výčepu nebo drobnému prodeji pálených lihových nápojů provozují ve spojení s ostatními, v § 16 ž. ř. uvedenými oprávněními, a dále na živnosti cukrářů, pokud v živnostech těch výčep neb drobný prodej uvedených nápojů jen jako obchod vedlejší se provozuje.

6. Místnosti, ve kterých se výčep nebo drobný prodej pálených lihových nápojů provozuje ve spojení s obchodem smíšeným zbožím anebo s jinou živností obchodní, nemusejí být uzavřeny v hodinách svrchu uvedených, pokud příslušná koncessní listina zní na výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů v téže místnosti, která je určena také ku provozování příslušné živnosti obchodní nebo pokud tato koncessní listina obsahuje vůbec povolení k výčepu neb drobnému prodeji nápojů těch ve spojení s dotyčnou obchodní živností.

Avšak i když takováto místnost zůstane otevřena, nesmí být v ní po zavíracích, shora uvedených hodinách, výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů provozován.

7. Ohledně výčepu a drobného prodeje pálených lihových nápojů nebude prodloužení zavírací hodiny zásadně povolováno.

Co se týče ostatních živností hostinských a výčepnických, přísluší povolení k tomu, aby dotyčné místnosti provozovací směly být otevřeny přes stanovenou zavírací hodinu avšak nejdéle ***na dobu dvou hodin obecnímu úřadu,*** na zvláštní řádně odůvodněnou žádost oproti zaplacení poplatku dvou korun ve prospěch místních chudých.

V době masopustní, pak v den místní pouti pokud se týče posvícení lze uděliti prodloužení do 4. hodiny ranní I v tomto případě, dlužno zvláštní, řádně odůvodněnou žádost podati.

Obecní úřady v Náchodě, Hronově, Červ. Kostelci a České Skalici zmocňují se tímto, aby do odvolání, aby v jednotlivých případech udílely na zvláštní žádosti povolení právě dotčená.

Výminečné potolení prodloužení nad to přísluší jedině zdejšímu úřadu a sluší o totéž řádně kolkovanou žádostí v čas předem zde zakročiti.

8. Každý, kdo provozuje živnost hostinskou a výčepnickou, jest povinen tuto vyhlášku v místnosti živnostní a sice na místě každému patrném vyvěsiti a ve stavu čitelném udržovati.

9. Přestupky této vyhlášky se strany těch, kdož živnost hostinskou a výčepnickou provozují, trestají se dle trestního ustanovení VIII. hlavy živnost. řádu.

Může tudíž být po případě zakročeno také odnětím koncesse ve smyslu § 138. lit. b), po případě c) živnost. řádu, vztažmo odstraněním nájemce neb zástupce.

10. Návštěvovatelům místností hostinských a výčepnických jest pod trestem zapovězeno ***setrvati*** v místnostech těch přes platnou zavírací hodinu, jakmile byli od bezpečnostního orgánu s poukazem na uzavírací hodinu vyzváni aby místnosti opustili.

Přestupky tohoto zákazu trestají se c. k. okr. hejtmanstvím dle § 7. vztažmo 11. cís. nařízení ze dne 20. dubna 1854 ř. z. č. 96.

11. Předpisy této vyhlášky nabývají platnosti dnem vyhlášení.

Tím samým okamžikem zanikne platnost zdejší vyhlášky ze dne 30. pros. 1902, č. 27.513.

II. Omezení návštěvy hostinců se strany škol. mládeže a mladistvých osob vůbec.

Na základě § 54. živ. nov. z 15. března 1883 č. 39 ř. z. ustanovuji pro živnosti hostinské politického okresu Náchodského následující živnostensko-policejní omezení a sice:

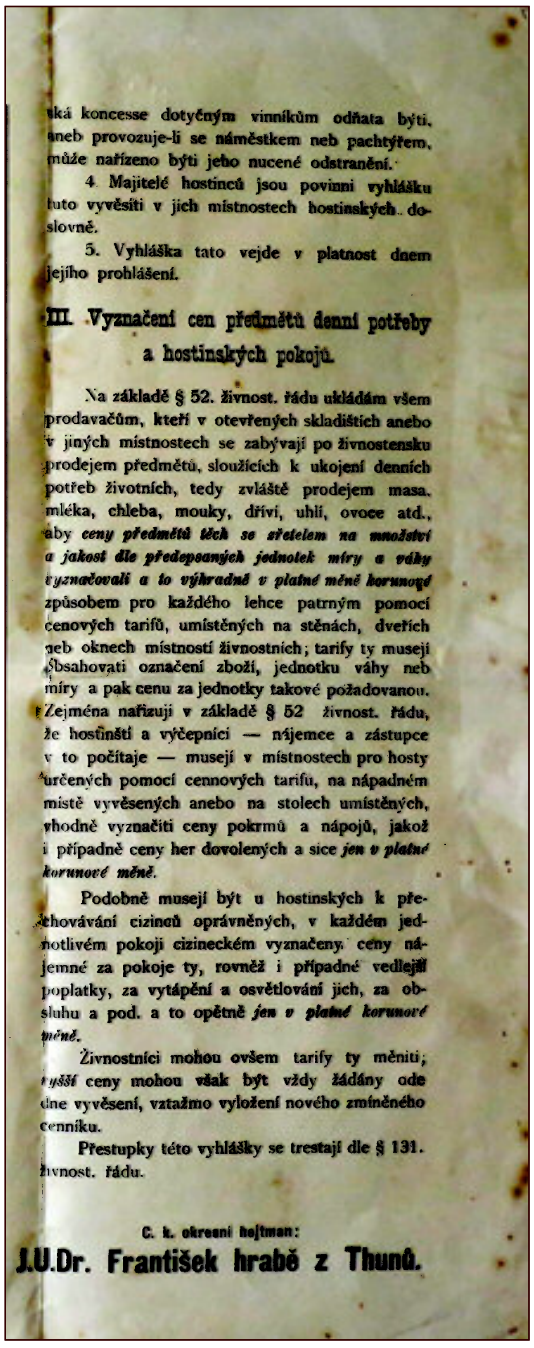
1. Hostinským jest bezvýminečně zakázáno trpěti, aby studující realné školy, školní dítky a děti škole odrostlé a sice studující reálky naprosto ostatní pak hoši do dovršeného 17 a dívky do dovršeného 16. roku při veřejných tanečních zábavách v jich hostinci prodlévali.

2. Dále jest hostinským zakázáno trpěti, aby školní dítky a děti škole odrostlé a sice chlapci do dovršeného 17. a dívky do dovršeného 16. roku bez průvodu rodičů, neb jiných osob, jichž dohledu by byly podřízeny, jich hostinské místnosti navštěvovali.

3. Přestupky vyhlášky této budou trestány dle předpisů živnostenského řádu peněžitou pokutou, po případě trestem vězení, mimo to může v případě, že by několikeré potrestání hostinského pro týž přestupek s výsledkem se minulo, hostin-

Z c. k. okresního hejtmanství v Náchodě, dne 1. března 1906.

Vyhlášky

ská koncesse dotyčným vinníkům odňata býti, aneb provozuje-li se náměstkem neb pachtýřem, může nařízeno býti jeho nucené odstranění.

4. Majitelé hostinců jsou povinni vyhlášku tuto vyvěsiti v jich místnostech hostinských doslovně.

5. Vyhláška tato vejde v platnost dnem jejího prohlášení.

III. Vyznačení cen předmětů denní potřeby a hostinských pokojů.

Na základě § 52. živnost. řádu ukládám všem prodavačům, kteří v otevřených skladištích anebo v jiných místnostech se zabývají po živnostensku prodejem předmětů, sloužících k ukojení denních potřeb životních, tedy zvláště prodejem masa, mléka, chleba, mouky, dříví, uhlí, ovoce atd., aby *ceny předmětů těch se zřetelem na množství a jakost dle předepsaných jednotek míry a váhy vyznačovali a to výhradně v platné měně korunové* způsobem pro každého lehce patrným pomocí cenových tarifů, umístěných na stěnách, dveřích neb oknech místností živnostních; tarify ty musejí obsahovati označení zboží, jednotku váhy neb míry a pak cenu za jednotky takové požadovanou.

Zejména nařizuji v základě § 52 živnost. řádu, že hostinští a výčepníci — nájemce a zástupce v to počítaje — musejí v místnostech pro hosty určených pomocí cennových tarifů, na nápadném místě vyvěšených anebo na stolech umístěných, vhodně vyznačiti ceny pokrmů a nápojů, jakož i případně ceny her dovolených a sice *jen v platné korunové měně.*

Podobně musejí být u hostinských k přechovávání cizinců oprávněných, v každém jednotlivém pokoji cizineckém vyznačeny ceny nájemné za pokoje ty, rovněž i případné vedlejší poplatky, za vytápění a osvětlování jich, za obsluhu a pod. a to opětně *jen v platné korunové měně.*

Živnostníci mohou ovšem tarify ty měniti; vyšší ceny mohou však být vždy žádány ode dne vyvěšení, vztažmo vyložení nového zmíněného cenníku.

Přestupky této vyhlášky se trestají dle § 131. živnost. řádu.

C. k. okresní hejtman:

J.U.Dr. František hrabě z Thunů.

I. O zavedení zavírací policejní hodiny při živnostech hostinských a výčepnických.

Na základě § 54. živnostenského řádu (zákon ze dne 15. března 1884 ř. z. č. 39) vztažmo na základě ministerského nařízení ze dne 3. dubna 1855 ř. z. č. 62 upravuji zavírací (policejní) hodinu při živnostech hostinských a výčepnických politického okresu Náchodského takto

1. Výčepy piva a vína, restaurace a všechny ostatní živnosti hostinské a výčepnické musejí být každodenně uzavřeny nejpozději o 12. hodině noční a nesmějí být před 5. hodinou ranní opět otevřeny.

2. Hostince mající oprávnění k přechovávání cizinců, musejí být každodenně nejpozději uzavřeny

a) v Náchodě, České Skalici, Hronově a Červeném Kostelci o 1. hodině ranní.

b) ve všech ostatních obcích o 12. hodině noční a mohou být před 5. hodinou ranní opět otevřeny dle potřeby pouze cizincům, nikoli však jiným osobám.

3. Nádražní restaurace se ustanovení zavírací hodiny netýká, pokud se jedná o obsloužení odjíždějících, přijíždějících anebo projíždějících cestujících.

Stanovení zavírací hodiny netýká se dále místností hostinských, které jsou vyhrazeny pouze spolkům, pokud tyto v takovéto, širšímu obecenstvu nepřístupné místnosti shromážděny jsou.

4. Výčepy a drobné prodejny pálených lihových nápojů buďtež od 1. října do 30. dubna každého roku uzavírány nejpozději o 8. hodině večerní a od 1. května do 30. září každého roku o 9. hodině večerní, opětné jejich otevření nesmí se státi před 6. hodinou ranní.

Ve dnech sobotních buďtež místnosti tyto uzavřeny od 5. hodiny odpolední, ve dnech sobotních však už od 11. hodiny dopolední.

5. V době masopustní, pak v den místní pouti pokud se týče posvícení, lze uděliti prodloužení do 4. hodiny ranní. V tomto případě dlužno řádně odůvodněnou žádost podati.

II. Omezení návštěvy hostinců ze strany školní mládeže a mladistvých osob vůbec.

Hostinským jest bezvýjimečně zakázáno trpěti, aby studující reálné školy, školní dítky a děti škole odrostlé, a sice studující reálky naprosto ostatní pak hoši do dovršení 17. a dívky do dovršení 16. roku při veřejných tanečních zábavách jich hostinci prodlévali.

III. Vyznačení cen předmětů denní potřeby a hostinských pokojů.

Na základě § 52. živnostenského řádu ukládám všem prodavačům, kteří v otevřených skladištích aneb v jiných místnostech se zabývají po živnostensku prodejem předmětů, sloužících k ukojení denních potřeb životních, tedy zvláště prodejem masa, mléka, chleba, mouky, dříví, uhlí, ovoce atd. aby ceny předmětů těch se zřetelem na množství a jakost dle předepsaných jednotek míry a váhy vyznačovali a to výhradně v platné měně korunové způsobem pro každého lehce patrným pomocí cenových tarifů, umístěných na stěnách, dveřích neb oknech místností živnostenských, tarify ty musejí obsahovati označení zboží, jednotku váhy neb míry a pak cenu za jednotky takové požadovanou.

Zejména nařizuji, že hostinští a výčepníci musejí v místnostech pro hosty určených pomocí tarifů, na nápadném místě vyvěšených anebo na stolech umístěných, vhodně označiti ceny pokrmů a nápojů, jakož i případné ceny her dovolených, a sice jen v platné korunové měně.

Podobně musejí být u hostinských k přechovávání cizinců oprávněných, v každém jednotlivém pokoji cizineckém vyznačeny ceny nájemné za pokoje ty, rovněž i případné vedlejší poplatky za vytápění a osvětlování jich, za obsluhu a pod. a to opětně jen v platné korunové měně.

Živnostníci mohou ovšem tarify ty měniti, vyšší ceny mohou však být vždy žádány ode dne vyvěšení, vztažmo vyložení nového zmíněného cenníku.

Přestupky této vyhlášky se trestají dle § 131 živnostenského řádu.

Z c. k. okresního hejtmanství v Náchodě, dne 1. března 1906

C. k. okresní hejtman J.U.Dr. František hrabě z Thunů

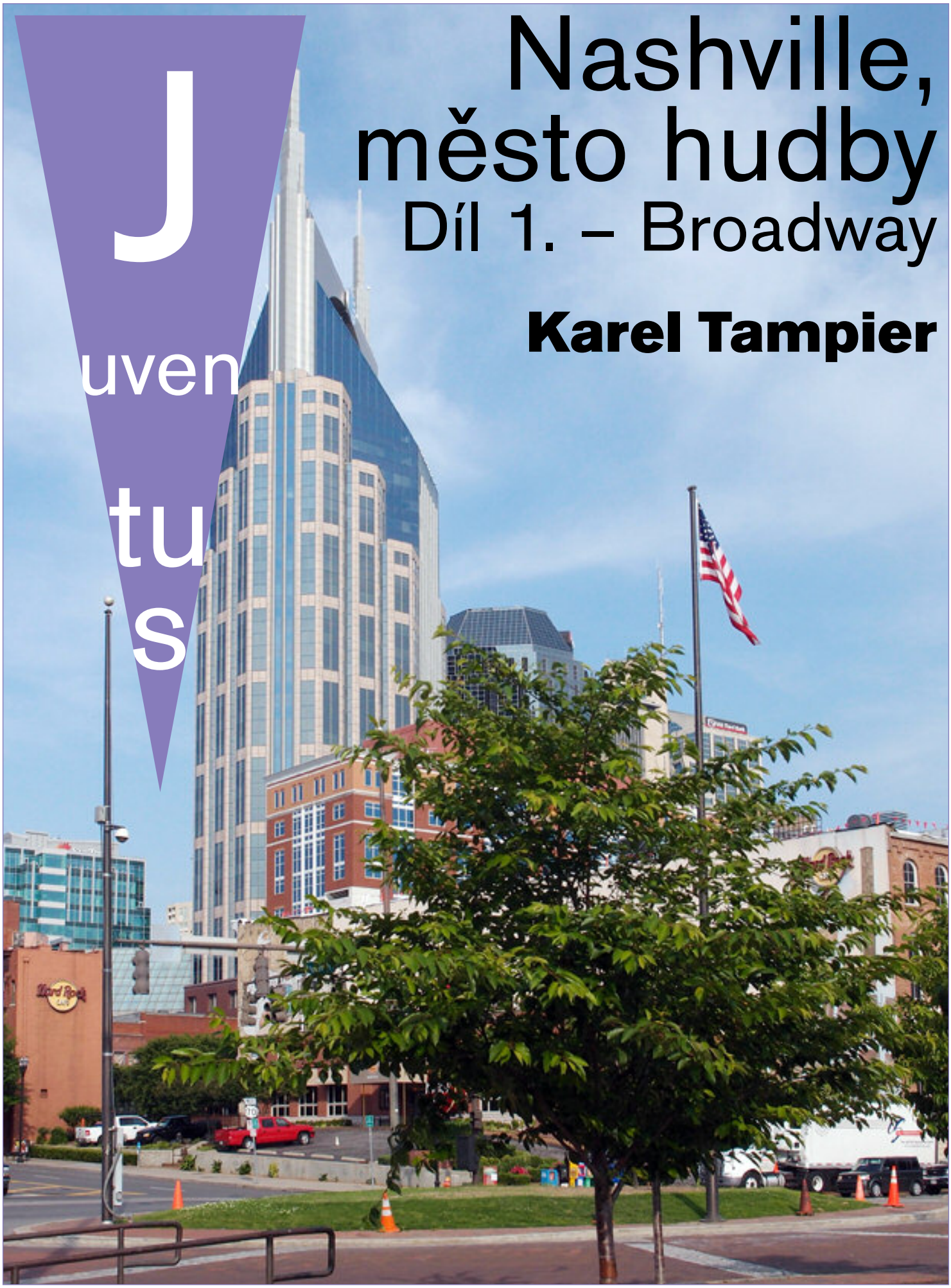
Připravil
Michal Šanda

Juventus

Nashville, město hudby

Díl 1. – Broadway

Karel Tampier

Pokud u nás někdo píše o Nashvillu, nezapomene zdůraznit, že je to „město hudby“; ostatně oni to označení používají i Američané sami. Dále už všichni omílají stokrát zveřejněné pravdy, polopravdy a legendy o country music a stále převracejí všelijaké historky o Grand Ole Opry. V následujícím textu se pokusím téma uchopit jinak. Stále opakovaným informacím se vyhnu a předestřu pozornosti laskavého čtenáře něco z toho, co mne v onom městě zaujalo.

Odpovědní činitelé města dělají všechno pro to, aby hudba zněla všude. Skryté reproduktory obsahuje třeba i bedna se zařízením na přivolání policie. Bedna hraje pořád, neřád! Jeden den jsme věnovali návštěvě Oprylandu, rozsáhlého to prostoru s budovou Grand Ole Opry, Acuffovým divadlem, hotelem, obrparkovištěm a stovkami přízemních nákupních objektů. A všude se tam odkudsi linula tichá country music. Pečlivě jsem probádal prostor – a k mému neskonalému údivu se zvuky linuly z některých kamenů v trávnících! Asi to byly reproduktory, které zlý černokněžník zaklel do šutrů. A musely hrát pořád, neřádi.

Když město hudby, tak město hudby!

Tak jako New York, Detroit a řada dalších obcí v USA i jinde má i hlavní město amerického státu Tennessee svou Broadway. Slovo Broad má podle chytrých slovníků řadu významů, například děvka, coura, ale i zeširoka nebo liberální, tolerantní, zřejmý, jasný, povšechný, přibližný, široký. Bingo! To poslední je asi to pravé! Broadway bude tedy asi široká cesta. V Nashvillu je to jakási městská osa, která začíná na břehu řeky Cumberland u nádražíčka místní lokálky do města Lebanon.

Od nástupiště se ta veleulice táhne kolmo k řece do kopce až za obzor a pak dále stále rovně pryč. Když z ní nesejdete, stane se z ní posléze 21. třída a ještě později silnice č. 431. Byli jsme kromě jiného na autovýletu v městě Franklin; při návratu jsme jeli po silnici 431; pořád jsme jeli, neodbočovali a najednou hle! – jeli jsme po Broadwayi. To bylo dobře, příslušný parkovací dům stál hned vedle v boční ulici.

Večer není na této hlavní třídě nijak moc rušno. Občas se vyskytnou pouliční hudebníci, jejichž repertoár je bohužel podobný produkci podobných kapel u nás.

O co méně publika je na chodníku, o to více lidí se tísní v přízemích domů: nacházejí se tam totiž četné podniky, v nichž se hraje živá hudba. Slyšet lze různé styly od bluegrassu po folk music v provedení výborném až strašném. Muzikanti se předvádějí na pódiích, umístěných hned u vchodu tak, aby se na ně dalo zírat skrze výlohu. Později jsme zjistili, že totéž uspořádání mají i leckteré hospody v Irsku. Kde to má asi původ?

A ve vchodu do lokálu stojí vždy statný vyhazovač, který nezletilého bez doprovodu staršího nevpustí.

Kromě hudebních lokálů a restaurací jsou na Broadwayi také obchody. Ty s kovbojskými botami a westernovým oblečením mě moc nelákaly, ale prodejna hudebních nosičů, navíc ta, ve které křtil svá díla Ernest Tubb (*1914, †1984) – to je jiná káva! Současný český novinářský pisálek by jistě napsal „geniální ikonický legendární country interpret“, já se spokojím s konstatováním, že to byl jeden z těch nejznámějších. Prodejna je veliká (druhá od stejné firmy je v Oprylandu), na bednách s cédéčky lze téměř vidět zaoblení zemské. Vzadu je pódium, na něm Tubb, nyní už jenom papundeklový. Stál jsem tam, zíral a nic nekoupil. Dneska už nemám kapelu a všechny písničky se dají stáhnout z internetu…

A pak jsme také zašli do krámu s hudebními nástroji. Tolik bendž (to je strašný výraz, ale nevím, jak utvořit množné číslo od slova banjo) pohromadě jsem nikdy nikde jinde neviděl.

Ani tam jsem nic nekoupil. Dneska už nemám kapelu. A banjo se dá koupit v Čechách bez problému...

Ale to nejzajímavější nakonec:

Robert's Western World na Broadwayi je asi jediný podnik, kde můžete slyšet muziku i v neděli dopoledne. Jak je to v nábožensky silně založeném státu možné? Inu, rodinnou kapelu **The Blakleys** vede reverend Blakley a zpívají gospely, takže v čase bohoslužeb fandové této skupiny uspokojují své duchovní potřeby v Robertově lokálu. Hlavní činností Blakleyových není ale hraní po hospodách, nýbrž práce na farmě Heartland, kde se starají o opuštěné a zdivočelé koně, bezdomovce a postižené děti. Všichni Blakleyovi jsou velmi milí, hrají a zpívají hezky, dámská sóla zpívala výborně dcera.

Chvíli jsme spokojeně poslouchali. Pak se k rodince přidal starý pán. Jak jsem později zjistil, byl to **John Shepherd**. Po službě v námořnictvu se v roce 1972 přiženil do Nashvillu, město si oblíbil a záhy s manželkou založil **komisi pro revitalizaci Broadwaye**. Potkali jsme se tedy čirou náhodou s člověkem, který se zasloužil o záchranu starého města, patrně navzdory developerům! Díky jeho iniciativě tak dolní část Broadwaye stále vypadá jako hollywoodské kulisy k westernu. Úžasné!

Pan Shepherd nás velmi pobavil. Američtí country zpěváci velmi často vyslovují souhlásku „s" skoro jako české „š". Pokud existuje nějaká stupnice šišlání, umístil by se v ní pan Shepherd na čelném místě. Když jsme si pak od Blakeleys koupili cédéčko, vrhl se ten dobrý muž po něm, čile rozpáral obal, vyňal propisku a vepsal na inlay věnování. Pak tam kohosi donutil, aby nás vyfotil. Úchvatný stařík! Podobné krásné kníry míval můj pradědeček.

Celá původní reportáž z Nashvillu je na www.klaskova.cz/usa2011/usa_titul.php

www.tampier.cz

Juventus Paterson

Paterson (Adam Driver) je řidič autobusu ve stejnojmenném městečku Paterson. Každý Patersonův den je zdánlivě stejný jako ten předešlý: projíždí trasou své linky, pozoruje město ubíhající před čelním sklem a poslouchá úryvky rozhovorů. Píše básně do notýsku, jde na procházku se psem, zastaví se v baru vždy jen na jedno pivo a přichází domů za svou ženou Laurou (Golshifteh Farahani). Život Laury je pravým opakem – vše v něm se neustále mění a každý den přináší nové sny a nápady. Paterson a Laura se vzájemně milují a podporují: on jí pomáhá realizovat nejnovější plány, ona obdivuje jeho básnické nadání. Film je příběhem vítězství a porážek všedního dne a krásy, která se skrývá i v těch nejmenších detailech. (Aerofilms)

1)

Tykvička

Moje malá tykvičko,
někdy myslím i na jiné dívky
ale pravda je taková,
že jestli mě někdy opustíš,
vyrvu si srdce
a nikdy ho nevrátím zpět.
Žádná se ti nikdy nevyrovná.

2)

Běh

Proráží
biliony molekul,
které se rozestupují,
aby mi udělaly cestu,
zatímco po stranách
biliony dalších
zůstávají na svém místě.
Gumička stěrače začíná vrzat.
Déšť ustal.
Já stojím.
Na rohu
chlapec ve žluté pláštěnce
drží za ruku maminku.

3)

Záře

Když se vzbudím dřív než ty
a ty jsi ke mně otočená čelem,
obličej na polštáři,
vlasy rozprostřené kolem,
risknu to a zírám na tebe
užaslý láskou a pln obav,
že otevřeš oči
a lekneš se rozbřesku.
Ale možná se ti pak rozbřeskne
a uvidíš,
jak se moje hlava a hrudník
pro tebe hroutí do sebe,
jejich hlasy lapené uvnitř
jako nenarozené děti,
které se bojí,
že nikdy nespatří rozbřesk.
Otvor ve zdi nyní mdle září
dešťově modře a šedivě.
Zavážu si tkaničky a jdu dolů
postavit na kávu.

4)

Další báseň

Když jsi dítě,
naučíš se, že existují tři dimenze:
výška, šířka a hloubka.
Jako krabice na boty.
Později se dozvíš, že existuje ještě čtvrtá dimenze:
čas.
Hmm.
Podle některých lidí jich může být pět,
šest,
sedm...
Když mám padla,
dám si v baru pivo.
Podívám se dolů na sklenici
a cítím radost.

5)

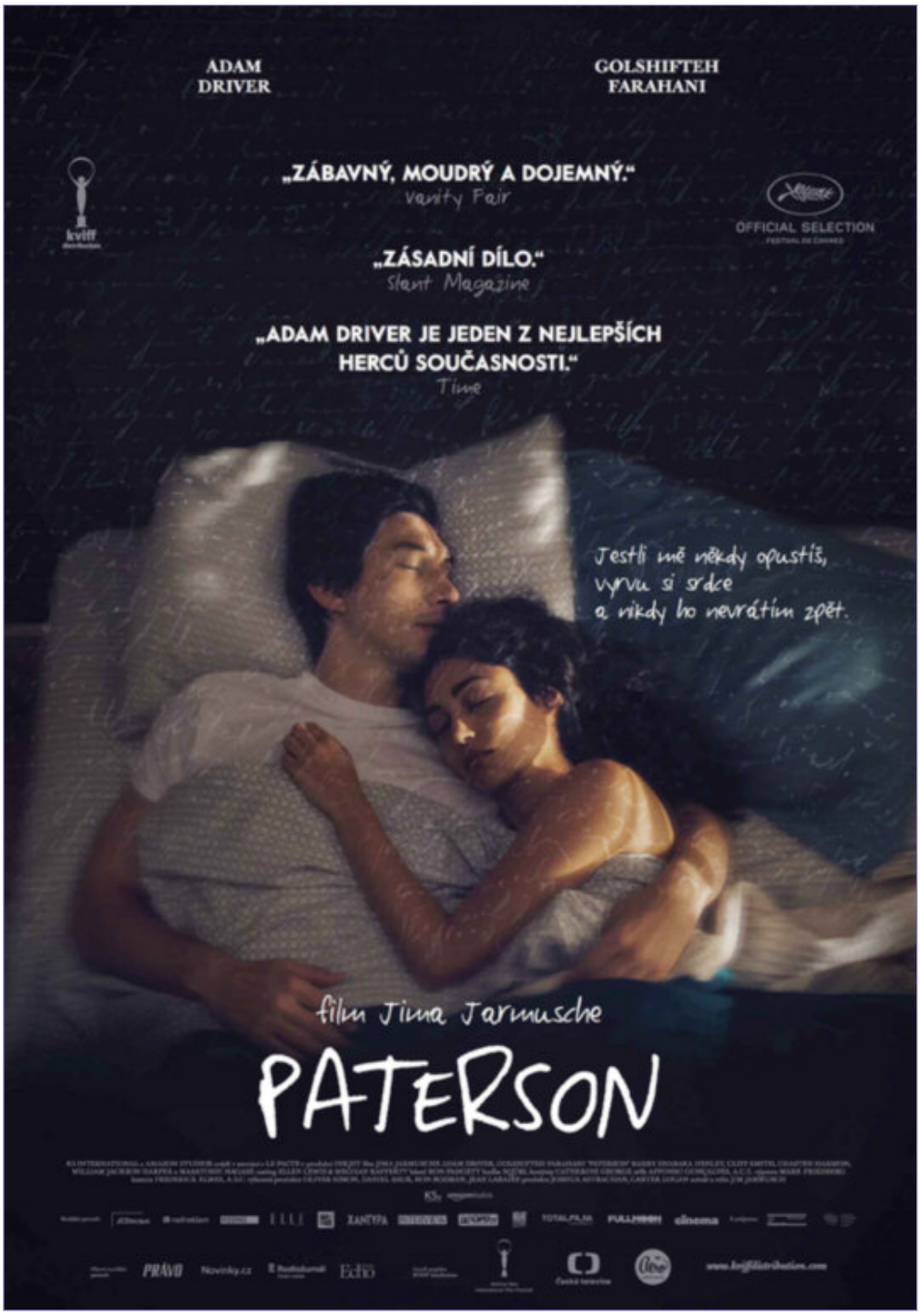
Vody pád

Voda padá z nebes jasu
jako pramen vlasů
padající přes ramena mladé dívky.
Voda padá a tvoří kaluže na asfaltu,
špinavá zrcátka s mraky a budovami.
Padá na střechu mého domu.
Padá na mou matku a na moje vlasy.
Většina lidí tomu říká déšť.

6)

Báseň

Jsem doma.
Venku je hezky:
teplo.
Slunce na chladném sněhu.
První jarní den
nebo poslední zimní.
Moje nohy vyběhnou po schodech a ven ze dveří,
moje horní polovina tu pořád píše.

J uven tus

7)

Verš

Existuje jedna stará píseň,
kterou zpívával můj dědeček,
ve které zazní otázka:
„Nebo bys byl radši ryba?“
V téže písni
zazní tatáž otázka,
jenže s mulou a prasetem,
ale ta, kterou někdy slýchám,
v hlavě,
je ta s rybou.
Jen
ten
jeden
verš.
Byl bys radši ryba?
Jako by byl
zbytek té písně
úplně nadbytečný.

8)

Milostná báseň

„Máme doma spoustu zápalek.
Vždy je máme po ruce.
Momentálně jsou naší nejoblíbenější značkou
Ohio Blue Tip,
ačkoliv jsme dávali přednost
značce Diamond.“
To bylo předtím,
než jsme objevili značku Ohio Blue Tip.
Jsou to znamenitě zabalené,
bytelné malé krabičky
s tmavě a světle modrými a bílými etiketami,
na nichž jsou slova ve tvaru megafonu,
jako by chtěla co nejhlasitěji oznámit světu:
„Zde je ta nejkrásnější zápalka na světě,
3,8 centimetrů dlouhý dřík z dřeva vejmutovky
zakončený drsnou purpurovou hlavičkou,
tak střízlivou a zuřivou
a tvrdohlavě odhodlanou náhle vzplanout
a snad při tom připálit
cigaretu milované ženě,
úplně poprvé,
a potom už to nikdy nebylo stejné.
Tohle vše vám dáme.
Tohle jsi mi dala.
„Stanu se cigaretou a ty zápalkou
nebo já zápalkou a ty cigaretou planoucí polibky,
z nichž stoupá dým k nebi.“

Liszt a Wagner...

Jo uvet tus

v Piešťanech

2.
Na Ligu mistrů.

3.
Ach!

Real

Ať si každej

Vyšlo:

V Českých Budějovicích se objevilo nové nakladatelství, které má zatím na kontě dvě knihy. Pikador Books. Za ním, dle informací, stojí Jan Cempírek. Druhou knihou, jež vyšla v roce 2016, je novela Markéty Pilátové *Hrdina od Madridu*. Pilátová nikdy nenapsala nic vyloženě špatného a v houfci ženského spisovatelství má nepřehledné místo. I třeba proto, že část roku tráví v Latinské Americe, kde učí potomky českých hombres a hombryň řeči předků. Comprende?

Novela je jakousi pozdní satisfakcí pro interbrigadisty, tedy pro všechny ty, kteří odešli bojovat ve třicátých letech do Španělska proti Frankovi. Kluci, kteří páchali ideologickou indoktrinaci před rokem 1989, udělali ze všech intebrigadistů komunisty (i když přitom poněkud zamlčeli, že velká část těchhle odvážných chlapíků se po roce 1948 náhle stala nepřáteli snů o lepším příštím, zcela podle stalinské teorie, že kdo byl někdy v cizině, tak tomu nemožno věřit ani rudou hvězdu na klopě; akorát to neaplikovali plošně, lépe řečeno vyjmuli z toho některé svoje kamarády). Takže ani vztah tzv. široké veřejnosti nebyl ke španělákům nejlepší. Abychom to shrnuli, nejlepší je nechat všechny tyhle lidi vychcípat, a pak je vyznamenat. To nikoho nebolí (jen ty vyznamenané a jejich rodiny). Comprende?

Jenže tenhle text není o novele Markéty Pilátové, která patří k tomu lepšímu, co jsme načesali ze sklizně 2016. Písmenka jsou v pořádku, ale ten jejich nosič? Brožurka o rozměru 72 krát 15, taková falešná A6, se hodí na knihu vtipů, popř. slovník, básnickou sbírku… Ale ukrýt do ní novelu (blok má 70 stran včetně vstupů, tiráže a vakátu)? A použít písmenečka, jimiž se většinou vybavují obaly potravin, aby si důchodce téměř nemohl přečíst datum spotřeby? Možná, že byla kniha vybavena lupou, ale v tom případě mně ji někdo ukradl. Myslel bych si, že kniha bude spíše čtena staršími

Jenže tenhle text není o novele Markéty Pilátové, která patří k tomu lepšímu, co jsme načesali ze sklizně 2016. Písmenka jsou v pořádku, ale ten jejich nosič? Brožurka o rozměru 72 krát 15, taková falešná A6, se hodí na knihu vtipů, popř. slovník, básnickou sbírku…

vydává co chce...

Že by to nikdo jiný nechtěl vydat? Jen Pikador Books?
A na zadní obálce je navíc takové, dnes oblíbené knižní:
Chvalme pána. V tomto případě od Davida Jana Žáka.

občany, proto měla být sázena většími bukvami, s většími profuky, se střízlivějším sazebním rámcem. Čili komfortně. Comprende?

Takový rozsah textu by se s vkusem dal roztáhnout do 80 stran formátu A5. Ale jestli si nakladatel vytkl cíl, že bude dělat formát blížící se rozměru knížečky, kam si psaly při plesech dívčiny taneční pořádek, pak ano. Pak ano? To celé za 166 vočí českých? Takže teoreticky kdyby se to vešlo do 16 stran, což samozřejmě jde taky, jaká by byla cena toho archu? Na to je jediná odpověď: To je hustec. Mohli bychom pak začít uvádět v tiráži novou položku: hustota liter. Comprende?

Že by to nikdo jiný nechtěl vydat? Jen Pikador Books? A na zadní obálce je navíc takové, dnes oblíbené knižní: Chvalme pána. V tomto případě od Davida Jana Žáka. Ale tím to nekončí, pod jménem dál stojí: *autor bestselleru Návrat Krále Šumavy*. Je to hodně podobné náhrobkům na hřbitovech, kde stojí třeba: Jana Vomelová, choť lékárníkova... Když pracuje s trapnem Jaroslav Dušek, je to pro všechny nakonec očistné a má to smysl i dramaturgický. Ale tohle je trapný bez očisty. To je jenom trapný. Comprende?

Vyjde:

Čítanka českého multikulturalismu pro střední školy

Nové vydání oblíbené čítanky prošlo celkovou revizí a doplněním. Například kapitola o průniku jednotlivých civilizačních okruhů je rozšířena o doklady empatie českých prozaiků a básníků z druhé poloviny 20. století. Kromě Pludkova *Nepřítele z Atlantidy* je zde i ukázka z básně Josefa Kainara *Trochu v hlavě mám: Vždyť sám Alláh ví / že život bez lahví / je zlý prázdný.*

Ze starých letopisů

Všechno čerpám shora.
Josef Hora

Pedro Rodriguez

Real

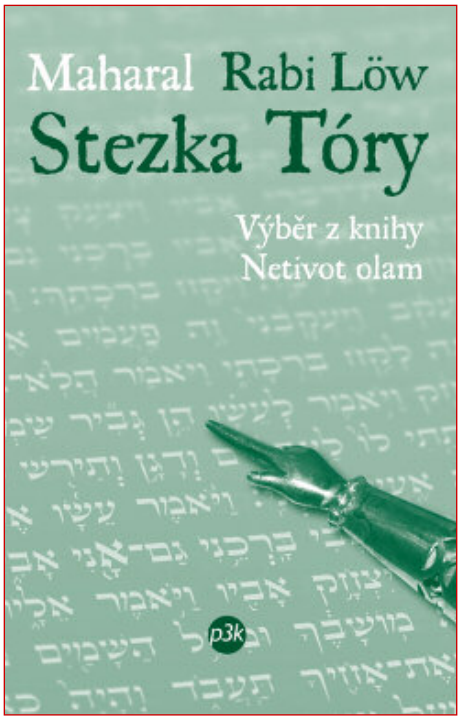
Z pokladů

Jaká škoda, pokud současnému hebrejštinu neznajícímu čtenáři zůstávalo Maharalovo dílo uzavřeno.

Když jsem vedl jednu z nemnohých sice, nicméně hutných diskusí se svým židovským přítelem Achabem, dospěli jsme – každý ze svého úhlu pohledu – ku konečnému verdiktu: fanatismus plodí neznalost a nedostatek (nikoli přebytek) víry. Antijudaismus počínajícího se křesťanství je přirozený, antisemitismus nebezpečnou úchylkou. PánaBoha máme téhož, jenom jej trochu jinak vnímáme (pojmenováváme), jinak se k němu modlíme a o něm hovoříme. Poznat toho druhého neznamená ztrátu přesvědčení, ale lepší si uvědomění stanoviska vlastního.

S vědomím, kolika pogromy a léty ostouzení si musela u nás projíti etnická, kulturní a náboženská židovská minorita, s vědomím, kolik hloupých předsudků bylo v takovéto nenávisti skryto (a kolik neochoty přemýšlet), s vědomím, že ani druhá strana se tam, kde jí schází na argumentech a přebývá na síle, nechová lépe (židovský žhář zapalující starobylý benediktinský klášter Tabgha se chutě skryl za heslem: Modloslužebníci budou zničeni) jsem v předvečer Vánoc i svátku Chanuka raději, než po přelétavých politických heslech, sáhl po trojici knih vycházející z těch nejlepších a nejpronikavějších tradic domácí hebrejské literatury, po dílech vycházejících původně v epoše rudolfinského manýrismu.

Rabi Jehuda Liva beb Becalel (1512 až 1609), pražský Maharal, je u nás i po světě znám především jako tvůrce Golema, fiktivní z hlíny stvořené postavy: koneckonců známé tolikéž z několikerého podání filmového. Méně už se ví, že tento – jeden z nejvýznamnějších pražských rabínů – je především velikým židovským náboženským filozofem („který svým dílem ovlivnil jak chasidy, tak mitnagedy a sionisty“ – J. Divecký), syntetizujícím předchozí umění talmudicko / midrašického výkladu (včetně tradic aškenázu). Zhusta bývá nazýván mystikem; nicméně texty, do nichž jsem měl tu čest nahlédnout, svědčí především o tom, že byl velkým racionalistou a systematikem. Mimo jiné také proto, že byl významným pedagogem – vyučujícím na pražské ješivě. Předpokládá se tedy, že nejen svými znalostmi filozofie, matematiky a fyziky (Brahe, Kepler), nejen účastí v dobově módních duchovních proudech (zájem o kabalu prý jej pojí dokonce s Ru-

židovské tradice

dolfem II.), ale také svými didaktickými zásadami a svým pedagogickým působením proniká i mimo zdi židovského ghetta (možná až ku Komenskému).

Jaká škoda, pokud současnému hebrejštinu neznajícímu čtenáři zůstávalo Maharalovo dílo uzavřeno. Tuto mezeru se však poslední dobou daří přemostiti pražskému Nakladatelství P3K, jež se v pečlivě komentovaných souborech usiluje v precizním českém překladu (za obé patří dík Janu Diveckému) to z Maharalova díla, co může rezonovat také mimo naši nevelkou židovskou komunitu.

Oceňuji nepietní, kritický přístup překladatelův / pořadatelův, který – aniž by to značilo ztrátu úcty k velkému mysliteli – ukazuje také na hranice a meze Maharalova působení, na to, v čem zůstal osamocen a nebyl následován.

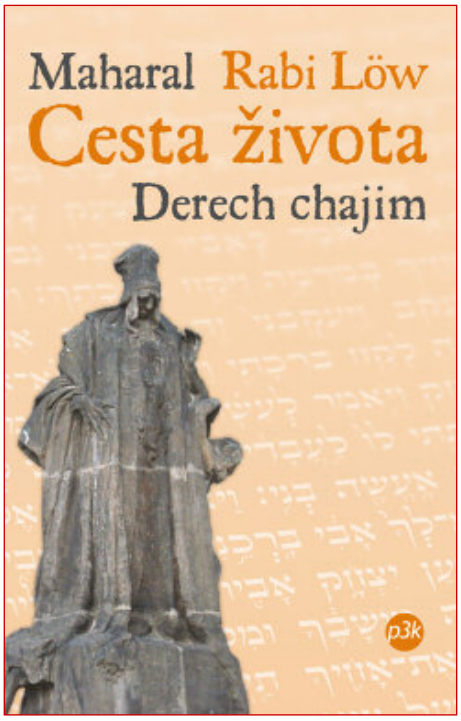
Čtenář pocházející z křesťanského prostředí si samozřejmě povšimne rozdílů při vnímání určitých faktů: nicméně pod tvrzení „žena je jednoznačně blíž tělesnosti než muž" by se zřejmě za onoho času podepsala nejedna církevní autorita (z aktuální televizní zkušenosti dodávám: ...a takto ženy vnímají novoguinejští domorodci i na počátku našeho milénia). A pokud se budeme vyjadřovat k odlišnostem ve výkladu Starého zákona: oslabení kristovského momentu při výkladu starozákonních mesiánských motivů (například v komentářích Jeruzalémské bible) možná vychází z ochoty naslouchat tomu, kterak Tanach čtou a vnímají sami Hebrejové. Na tvrzení „dokud nepřijde Mesiáš" samozřejmě můžeme replikovat „přišel; a vlastní ho nepoznali", nicméně by zřejmě šlo o notné míjení se paradigmat. Pokud už něčím začít, tedy nejspíše tvrzením: „Člověk je smrtelný, proto na tomto světě nemůže dosáhnout úplnosti."

Odtud vychází Maharalovo úsilí o mravní obrodu židovské společnosti v galutu, o důkladné studium Tóry, Talmudu, o dodržování náboženských, rituálních, životních pravidel. S vědomím, že úplného poznání a skutečné odměny se lze dočkat až na onom světě. Odtud vědomí vícerozměrnosti lidské bytosti, která není jen tělem, ale také myslící bytostí - bytostí ovšem duchovní.

Pokud se nám důraz na dodržování určitých pravidel (například vížících se ku svátku Chanuka) může zdáti upřílišněným, pohleďme jen, jak málo soudržnou jesti společnost bezbřehého liberalismu: ztrácející přehled o tradicích, hodnotách, společnost vymírající...

Přestože se nejdříve budeme muset naučit jej čísti, může nám býti zdánlivě nevhod přicházející dílo židovského myslitele kompasem poměrně spolehlivým. Možná i proto, že se vzpírá povrchnímu a snadnému studiu, že se dožaduje času, myšlení, rozvahy. Celého člověka.

Ivo Harák

Maharal / Rabi Löw: Ner micva / O svátku Chanuka. Nakladatelství P3K. Praha. 1. vydání novočeského překladu (překlad a komentář Jan Divecký, doslov Karol Efraim Sidon). Náklad a cena neuvedeny. 136 stran

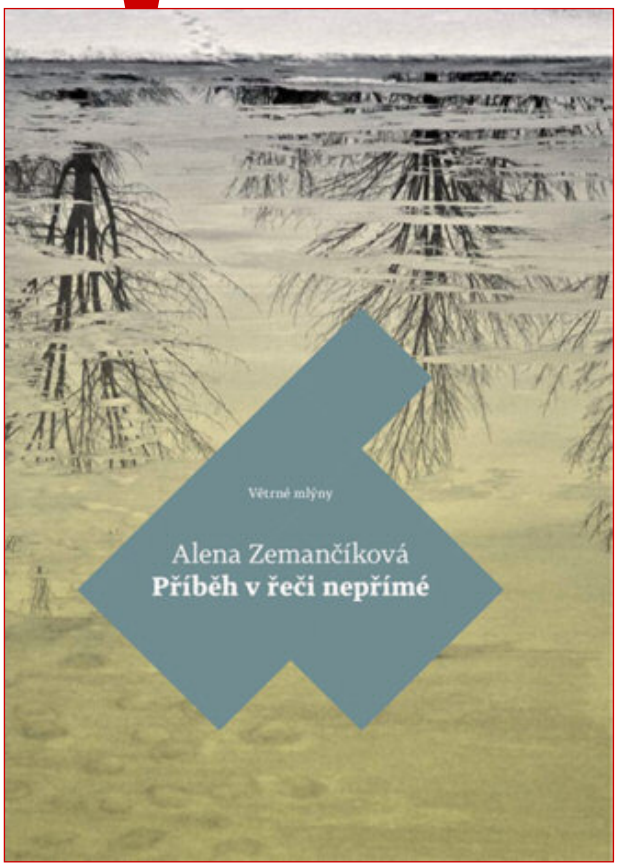
Maharal / Rabi Löw: Cesta života / Derech Chajim. Nakladatelství P3K. Praha. 1. vydání novočeského překladu (překlad a komentář Jan Divecký). Náklad a cena neuvedeny. 144 stran

Maharal / Rabi Löw: Stezka Tóry / Výběr z knihy Netivot olam. Nakladatelství P3K. Praha. 1. vydání novočeského překladu (překlad a komentář Jan Divecký). Náklad a cena neuvedeny. 136 stran

Real

Vlastní životopis Anny N.

Není životopis jako životopis a zdá se, že určitou linii rodokmenu tohoto žánru založila nebo spoluzaložila věhlasná experimentátorka románového vyprávění Gertruda Steinová. Ve svém pařížském příbytku už bezmála před sto lety – přesněji řečeno v roce 1933 – totiž sepsala a posléze vydala svou zřejmě nejznámější knihu Vlastní životopis Alice B. Toklasové. Ve skutečnosti šlo o její „vlastní životopis“, pouze v jeho názvu zafigurovalo jiné jméno, a to dlouhodobé autorčiny životní partnerky. Tím se do reálného autobiografického líčení záměrně vloudil velký podíl beletristické fikce: vždyť vše, co tady Steinová napsala nebo prozradila o sobě, se jako kdyby nepřihodilo jí, nýbrž úplně jiné protagonistce, žijící jiný osobní příběh a také referující o někom a o něčem jiném. Nebo tak činila alespoň zdánlivě, v hábitech všudypřítomného případného fiktivního přeonačení osudu, v němž soustavně jako by řeč šla o někom jiném, odlišném a cizím.

Nejnovější kniha známé publicistky a někdejší divadelnice Aleny Zemančíkové jistěže nepředstavuje nějakou nápodobu tvůrčích postupů Gertrudy Steinové, leč také ona – máme tím na mysli její autorství prozaické práce Příběh v řeči nepřímé – se pokusila o podobný, srovnatelný nebo souměřitelný „vlastní životopis“. Zároveň se ale rozhodla (přes naprostou dominanci autobiografických reálií), posunout svou vlastní životní historii do určité míry též do roviny fikce. Především je to životopis záměrně neúplný: autorka sice nic nezatajuje nebo se ničemu nevyhýbá, vypovídá o svých životních peripetiích naprosto bez příkras, leč také bez bázně a hany, jenže také závažné etapy vynechává, jako by si je přála z „vlastního životopisu“ až brutálně vydilýtovat. Zčásti je to možná diktováno i tím, že jedno pohnuté a dramatické údobí svých dnů vylíčila Zemančíková již v prozaické prvotině Bez otce (2008) a k tomuto úseku se víceméně už ani v náznaku nevrací. Pak ale kráčí toliko o jakýsi položivotopis: bez znalosti této dřívější, rovněž nemálo autobiografické knihy se totiž zdají být některé souvislosti Příběhu… o to trsovitější a možná i o to „tekutější“. Má to ovšem tvůrčí logiku.

Potom je tu ovšem i další posun, opět zčásti odkazující ke klasickým podnětům Gertrudy Steinové: veskrze autobiografická vypravěčka se nejmenuje Alena, nýbrž Anna, zřejmě po babičce. To je sice velice průhledná rouška, nicméně i z ní vyplývá proslulé konstatování, že totiž „já někdo jiný“ nebo že ten já „může být někdo

jiný“. Dále si vypravěčka ze zcela pochopitelných důvodů začaruje se jmény: kdykoli v ději přijde řeč na životní partnery různých postav (který vlastní životopis a který příběh v řeči nepřímé by se bez jejich přítomnosti v textu obešel?), pokaždé jsou „pokryti“ nějakými kamuflujícími křestními jmény, přičemž většinou nevíme, zda reálnými nebo smyšlenými, kdežto příjmení v knize nefigurují nejenom v jejich případech, leč nevyskytují se snad ani jedinkrát. Pokud nejde o nějaké výjimky jako o dávno zapomenutého obskurního Emanuela Famíru a spol.

Takto nevinně „blufuje“ Zemančíková v Příběhu v řeči nepřímé zcela vědomě a napořád, přesto ti méně obeznámení mohou a mají jejímu autobiografickému vyprávění věřit na slovo. Leč líčí-li autorka namátkou poměry či situaci v krajských novinách, jak se má nezasvěcený čtenář dovtípit, že ve skutečnosti o žádné noviny nejde a že se má na mysli zhola jiná kulturní instituce? Kdo by to ale měl autorce za zlé: to vše jsou tajnosti, finesy a pikle spojené s tím, čemu se může říkat „vlastní životopis“, a co právě prostřednictvím podobných zastíracích manévrů „opravdovým“ životopisem tak trochu být přestává. Neboť oč víc se některé reálie v textu vyzdvihují, o to víc se zase jiné ponechávají bez povšimnutí, ačkoli přitom tvoří cosi jako nevyslovenou, zamlčenou rovinu příběhu. Co je ale důležité: až na odbočky do časů jinačích jde v životopisné rovině o osobní anamnézu české společnosti zejména v letech šedesátých až osmdesátých (s bilančními přesahy do současnosti), demonstrovanou na značně rozvětvených osudech jedné „totální rodiny“, jak by to pojmenoval Helmito von Doderer.

Životopis je životopis, a tak netřeba vynaložit velkou argumentační námahu na konstatování, že nejde o nějakou regionální záležitost, i když bývá pražská rodačka Zemančíková často spojována se západočeským světem. Nikoli náhodou: několik desetiletí v něm působila, a to jak z rozličných důvodů v manuálních povoláních, tak později v divadelním a mediálním prostředí. Dnes již její údajné „úzké kontakty“ se západočeskou metropolí (v níž ukončila gymnázium) jsou opravdu víc „úzké“ než široké a je symptomatické, že v plzeňských literárních kruzích nikdo neprojevil sebemenší zájem její autobiografickou knihu recenzovat, ač prototypy jednotlivých protagonistů jsou v Plzni a v okolí dobře známí. Dokonce i Plzeňský deník odbyl autorčin Příběh… všehovšudy několika notně neumělými řádky, i když v titulku dané anotace se zdůraznilo, že děj knihy se odehrává „i v Plzni“.

Nesrovnatelně víc a obzvláště nepříjemně by ale znalce literárního regionu mělo zarazit, že tato publikace Aleny Zemančíkové buď nebyla v plzeňské literární soutěži Cena Bohumila Polana vůbec zastoupena (což také vypovídá o něčem podivném v našem státě nedánském), anebo v ní po celé čáře ostrouhala. Že by vinou pánů a paní zlolajných porotců, mezi nimiž najdeme i profánní kýčařky? A literární funkcionáře? U nich nakonec vyhrála detektivka… Co počít, známe plzeňské pappenheimské! Jednu maličkost však v Plzni koneckonců vytkli knížce poprávu: proč totiž příhraniční Tachov, v němž spisovatelka dlouho žila, v próze přejmenovala na Chodov? Netečný čtenář by nejspíše byl a také bude v pokušení mít za to, že s určitostí jde o Domažlice, toto město Chodů! Opět může jít o další, opět záměrný odklon od pravidel „vlastního životopisu“.

Vraťme se však k autorčině textu. Ano, spisovatelka a publicistka sepsala zmíněnou životopisnou publikaci, dovíme se z ní hodně o jejím životním příběhu, povětšině o postupných, mnohdy však osudových změnách a vůbec o vesměs svízelných podmínkách, v nichž vyrůstala a v nichž se formovala. S nadsázkou řečeno se znalostí této knížky můžeme rovněž hojným a poutavým publicistickým textům Aleny Zemančíkové víc rozumět či porozumět, víme pak, z čeho vycházejí a o jakou životní empirii se opírají, jenže ze žánrového hlediska tady došlo k příslovečnému vývoji. Jde o to, že vlastní vypravěččin příběh, jakkoli dramatický a taktéž dramaticky exponovaný, se dostal nikoli snad do vleku, ale jako by probíhal ve svérázném přítmí jiných postav čili jiných protagonistů. Do značné míry je to dáno i tím, že jejich životní dráhy jsou zpravidla ukončeny, někdy smrtí přirozenou, jindy smrtí nepřirozenou. Jim přisouzený osud tak „dokonán jest“, nicméně právě příběhy autorčiny (pozor, pokaždé a napořád jde o Annu, nikoli o Alenu, pozor na záludnost podobného „vlastního životopisu“!) matky, jejího otce a možná především jejího nadmíru „tekutého“ jediného bratra, to jsou samé tragické sudby, které posléze spoluvytvářejí určité pomníčky rmutné a krušné době. Někteří si ovšem tento svůj rmutný a krušný příběh přinášejí i do „postpravdivé“ současnosti. Možná právě proto se tu vše děje jen „v řeči nepřímé“.

Pak je tu ještě jedna vypravěčská rovina: má jít o životní drama lidí, kteří ze svých dětí v dobré víře vychovali „ztracenou generaci outsiderů“. Je to tak, není to tak, kolikátá to už je ztracená generace počínaje 20. stoletím, proč jde o outsidery? Nederou se mnozí příslušníci tohoto pokolení dravě a dychtivě k moci ekonomické a společenské? Možná ano, možná nikoli. Jenže na jejich příběhy, na příběhy těchto dětí se v knize nedostane snad ani náhodou. Možná už totiž žijí pouze v řečí přímé.

Vladimír Novotný

(Alena Zemančíková: Příběh v řeči nepřímé. Větrné mlýny, Brno 2015.)

Real

Mnoho povyku pro nic

V prosinci byl Facebook plný výtvarnice Toy Box (viz. níže). Faktem je, že to knize O díře z trychtýře udělalo dobrou reklamu. Ještě než se dostala ke čtenářům, už o ní referovala média. Ve skutečnosti šlo o mnoho povyku pro nic. Jestli je díra vyražená o desetinu milimetru dál nebo jestli odstín barvy není naprosto takový, jak by si výtvarnice představovala, to je hnidopišská prkotina. Faktem je, že Petr Stančík napsal nápaditý a hravý text. Co knize skutečně škodí, je špatně rozmyšlené výtvarné rozvržení, respektive četné prázdné stránky. Při nevelkém rozsahu 56 stran je jich prázdných devět. Pokud něco působí dojmem jakési šotkovité nepodařenosti, je to právě tohle.

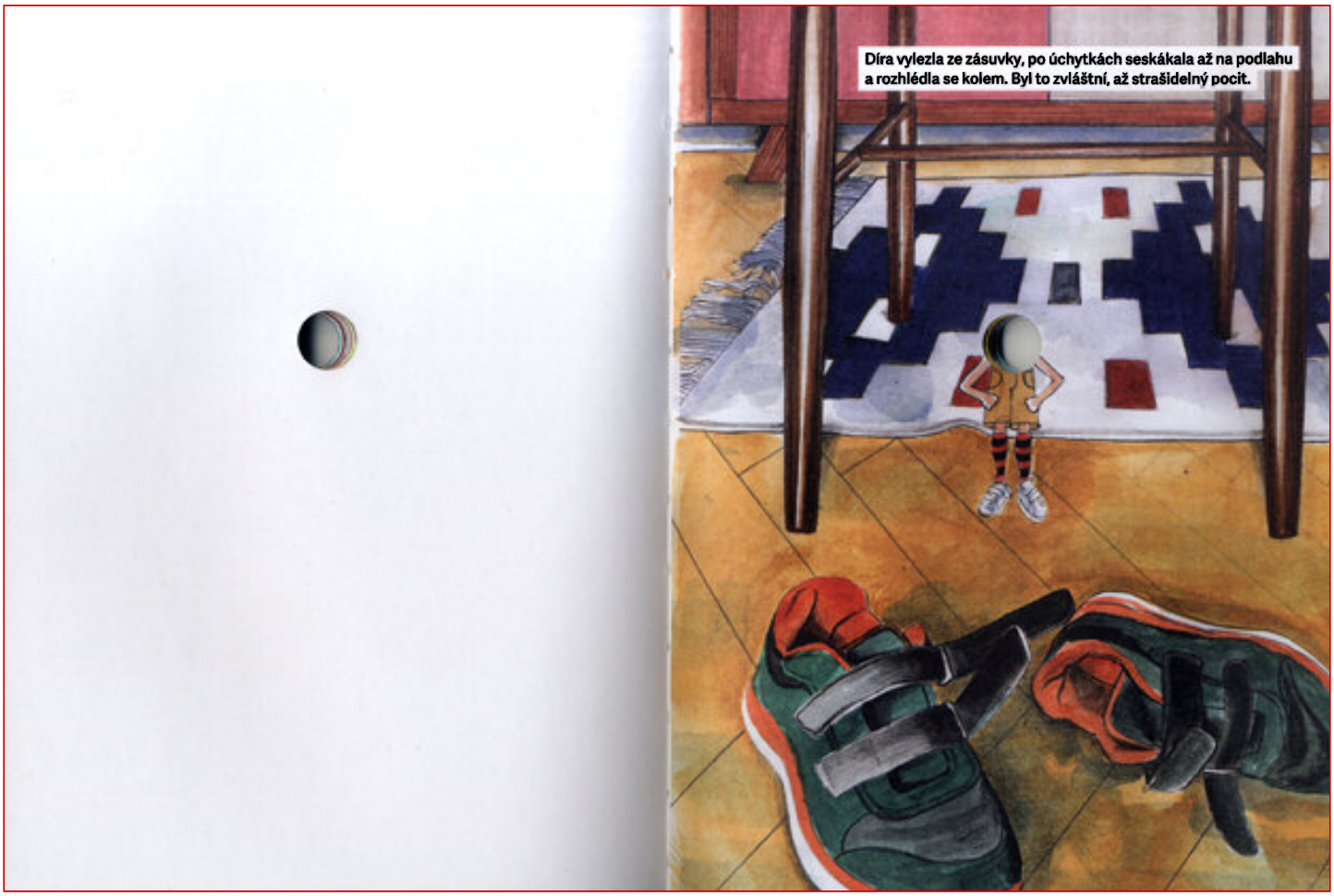
Tenhle příspěvek nikdy neměl vzniknout. Nebo lépe řečeno – není mi dobře, když ho píšu. Nemám ve zvyku psát o někom něco špatného. Nedá se to ale udělat jinak, a musím napsat pravdu. Knížku O díře z trychtýře, kterou si možná někteří z Vás objednali, nebo její vznik podpořili, naprosto zmrvilo nakladatelství Argo. Napíšu vám víc...

Richard Klíčník mě oslovil s tím, že dává dohromady autorku, která vyhrála Muriel za nejlepší komiksovou knihu, Zlatou stuhu a Petra Stančíka, držitele Magnesia Litery za Mlýn na mumie, takže očekává, že když jsme nejlepší, příští ceny vyhrajeme s touhle knížkou my. (Asi jsem hloupá, že mě něco takového nevarovalo rovnou.) Když dneska vidím, jak daleko jsme od něčeho takového, skoro se mi chce brečet.

Na první schůzce jsem navrhla, že knížku připravím spolu s Martinem Tvrdým (aka Bonus), který se mnou připravoval do tisku Moji knihu Vinnetou a pomáhal mi s letteringem. Redakce Arga navrhla, že bude lepší, když knížku připravím spolu s někým od nich. Víte my ilustrátoři jsme zvyklí být vděční za práci, zvlášť když je krásná, a já si nechtěla vymýšlet hned na začátku. Jak často a moc jsem toho, že jsem si nestála hned na počátku za svým, budu litovat, jsem tehdy vůbec netušila. Tehdy totiž přišel na scénu technický redaktor Pavel Rut, který je osobou podle mého názoru přímo zodpovědnou za to, že zhruba třetina až polovina knih O díře z trychtýře skončí rovnou ve stoupě.

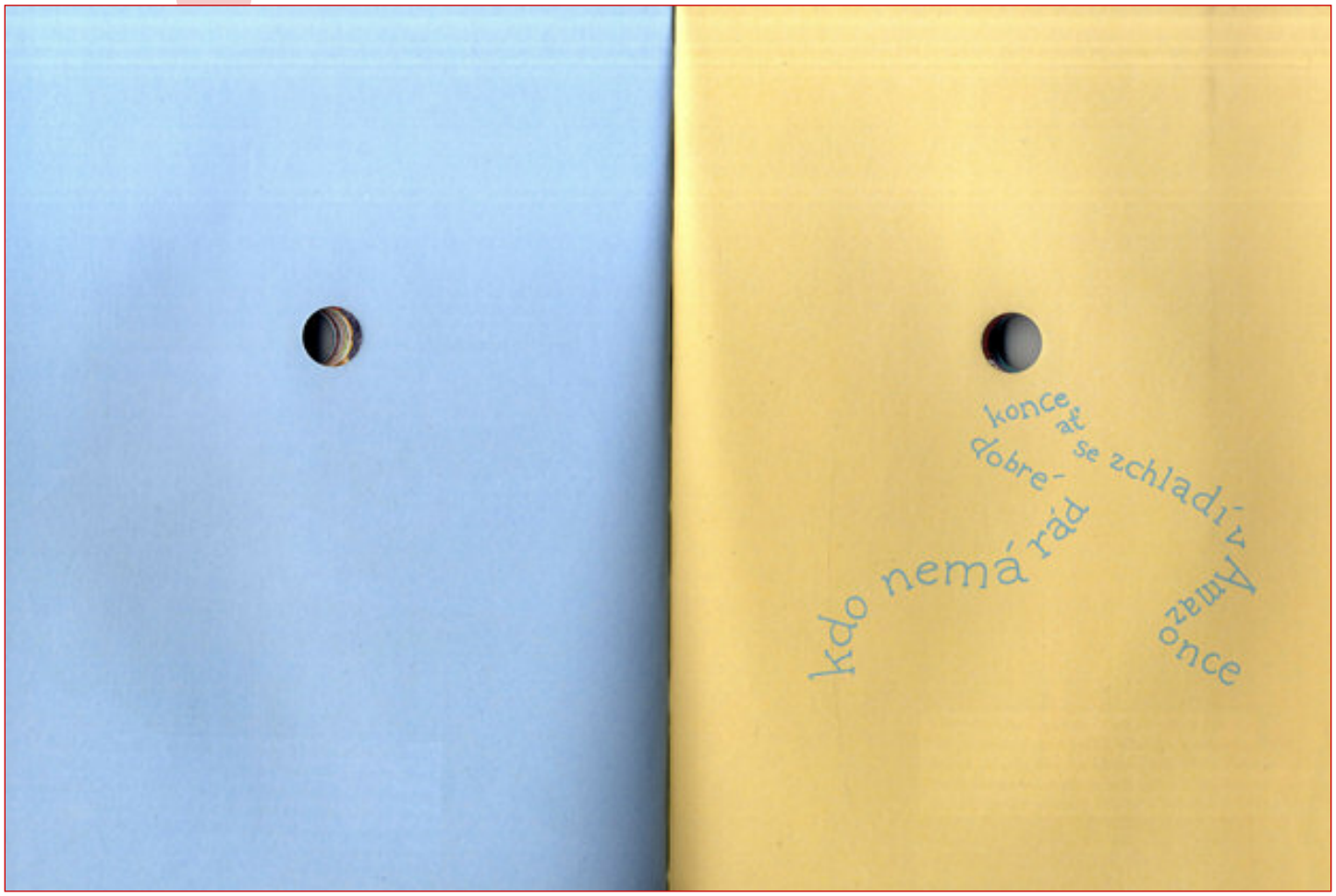
Domluvili jsme si i data – já ilustrace domaluju během prázdnin, během září se knížka dokončí, dodělá se, co bude potřeba, a pak půjde v říjnu do tisku, aby se v pohodě stihnul vánoční trh. No, dobře, Moji knihu Vinnetou jsem nestihla zhruba o rok. Právě proto, a taky proto, že jsem se chtěla vyhnout tolik oblíbené image „šílené matky s dětma, co nic nestíhá“, tak jsem si tentokrát dala bacha, abych deadline nepassla. Nechtěla jsem, aby se říkalo, že Toy Box má děti a je nespolehlivá, byl to pro mě skoro fetiš udělat to co nejlíp, jak dokážu. I proto jsem dala do ilustrací všechno. Nevím, jestli se někdo z vás staral o ani ne půlroční dvojčata, nebo víte, co taková péče obnáší, nicméně pro ty, co nemají ponětí, řeknu jediný: je to mazec. Kojení v tříhodinových intervalech ve dne i v noci. Jeden člověk má probém se o obě postarat. Halucinace z nevyspání. I tak jsem se prostě – jak říkají sportovci – kousla, a v Argu měli knížku kolem devátého září na stole. Čímž se vracím k hlavní postavě celého příběhu – Pavlovi Rutovi....

Celý projekt se Pavlovi Rutovi podařilo poslat k vodě celkem dokonale. Ukázalo se, že nic z technického řešení knihy není vyjednané předem. Moje řešení bylo s knížkou nespěchat, přiznat, jak na tom jsme, jak to vzniklo, a dodělat ji po Vánocích a kvalitně. V Argu se rozhodli jinak. Díra skrz knížku měla být osmnáctimilimetrová. Nicméně kniha nabrala takové zpoždění, že aby ji Argo vůbec dostalo k lidem, který

Díra už byla celá uchozená, ale pořád nemohla najít cestu ze zásuvky ven. Pak potkala známou Škrabku na brambory. Slušně pozdravila:
„Dobrý den, Škrabko. Víš, kudy se odsud jde do světa?"
Škrabka se zamyslela, a řekla:
„To sice nevím, zato ale vím, kdo to ví. Než ti to však povím, musíš mě poškrábat. Strašně mě svědí záda z toho, jak pořád někoho škrábu, ale sama na sebe nedosáhnu."

projekt podpořili, před Vánoci, musela se tisknout na Moravě v jediné tiskárně, která k tomu byla ochotná, a která ji udělala patnáctimilimetrovou. To znamená, že moje ilustrace se ořízly, a na některých z nich je to celkem vidět. Standardním postupem je, že než se něco pošle do tisku, udělají se nátisky a zkontrolují barvy. Tady nikdo na nic takového neměl čas, takže se to prostě poslalo do tisku. Výsledkem je náklad, v němž má zhruba třetina až polovina knih na úvodních listech výřez díry do písma (nápisu O díře z trychtýře a ARGO), na dalších je zezadu otrhaná obálka. Místo stříbrné barvy na obálce je šedivá (to nevím, kde vzniklo, asi „spěchem“) a dvě strany mají v tiskových plochách vidět kresbu asi takovou jako když vám dochází v inkoustovce toner. Že během toho, co na knihu Argo vybíralo peníze, skončil Katalyzátor, kde byl přehled toho, jaké dostanou přispěvatelé odměny za svou podporu knihy, to už je jen třešnička na dortu.

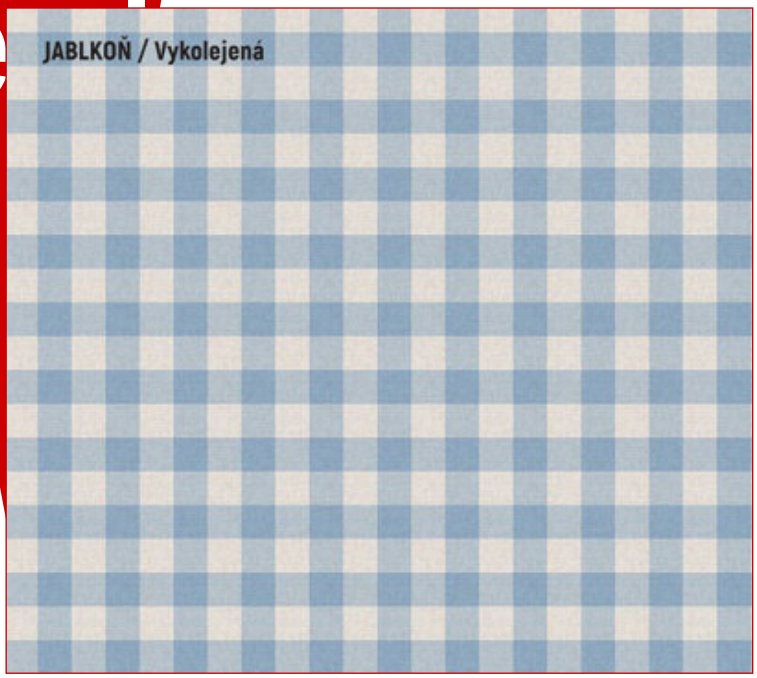
Takže sečteno a podtrženo – mezi svátky mě pozvala Česká televize do Událostí v kultuře, abych knížku prezentovala, ale já tam nemůžu jít, protože nemůžu lidem „ode mě“ – jako jste vy, co to teď čtete :) tvrdit, že jde o stoprocentní kvalitu, přestože jsem se tolik snažila, a přestože se i Bonus snažil projekt zachránit, jak nejlépe to šlo. Moje první knížka pro děti není dobrá. Pokud si budete knížku O díře z trychtýře kupovat, zkontrolujte si zadní stranu, jestli není odtržená, a stránku s nápisem „O díře z trychtýře“, jestli díra neřeže nápis. I tak se mi, myslím, ilustrace, povedly. Zbytek mě moc mrzí.

Michal Šanda

Petr Stančík – Toy Box: O díře z trychtýře (Argo, Praha 2016)

Nezkrácenou verzi si můžete přečíst na http://toybox.cz/komiks/2016/12/o-dire-z-trychtyre-aneb-jak-uz-nikdy-v-zivote-na-svete-nedelat-knizku/

Nové album skupiny
Jablkoň.
K tanci i poslechu,
hebce jak po mechu!

Dobrá adresa doporučuje!

Real

Kdo čte, ten pomáhá rozbít molocha medikamentálních o průmyslu (protože nemusí brát Stilnox)

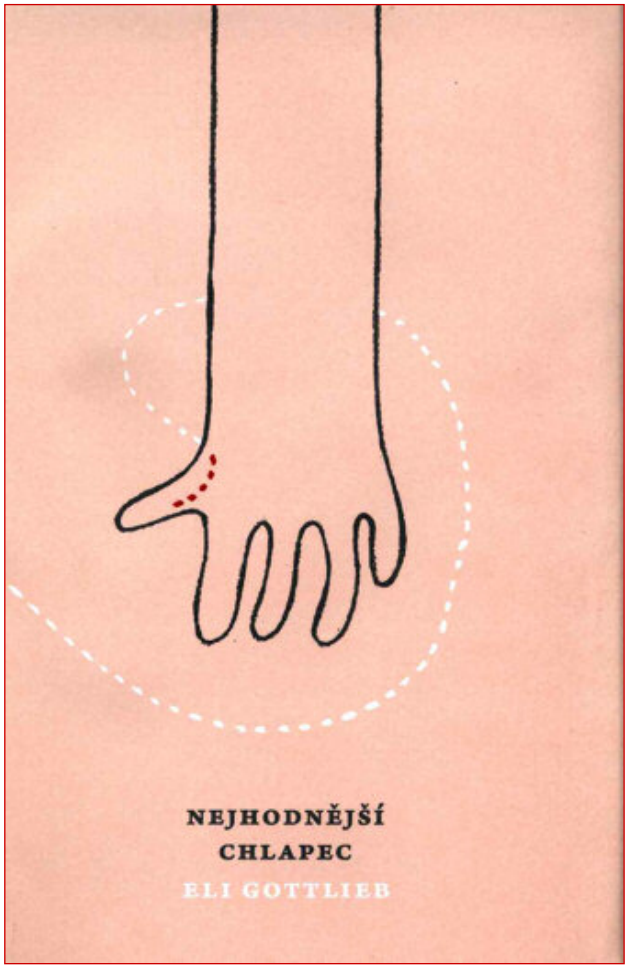
Desátá kniha ze slovenské řady *česi, čítajte* od „Větráků“ je odpovědí na marné a ukoptěné snahy napsat obyčejnou větu, aby byla neobyčejná. Slovenský spisovatel a scenárista Dušan Dušek (1946) nedělá nic jiného, než že píše o lásce a kouká přitom kolem sebe: *Zapomínat znamená ubývat nebo krást sám sebe. (...) Měsíc na nebi čekal na tmu, den pomalu vyhasínal, na kolejích - jako rozsvícená akvária - plavaly tramvaje*. A jde mu to, až mě z toho jímá hrůza. Tři texty, novela, povídka a krátká povídka, hrdinou je vždy člověk od filmu a milost lásky trvalé, ztrácené a hledané. Bez textové či kompoziční revoluce, „jenom“ řemeslo. Nic nečouhá, žádná distribuce optimismu nebo naopak pesimismu. Ale boha jeho, tomu to píše!

Dušan Dušek: Věta holá o lásce. Přeložil Miroslav Zelinský. Větrné mlýny

Autismus je mentální onemocnění, jehož příčiny nám dodnes zůstávají nejasné, i když v poslední době je jeho výzkumu věnováno značné úsilí. K širšímu povědomí o něj, k laickému zájmu (tolerance, pomoc), k jeho „emancipaci“ výrazně přispěla některá filmová (*Rain Man*) či literární (*Podivný případ se psem*) díla. Toddovi Aaronovi je padesát, z toho více než 40 let prožil v různých specializovaných zařízeních, nejdéle v Pay-

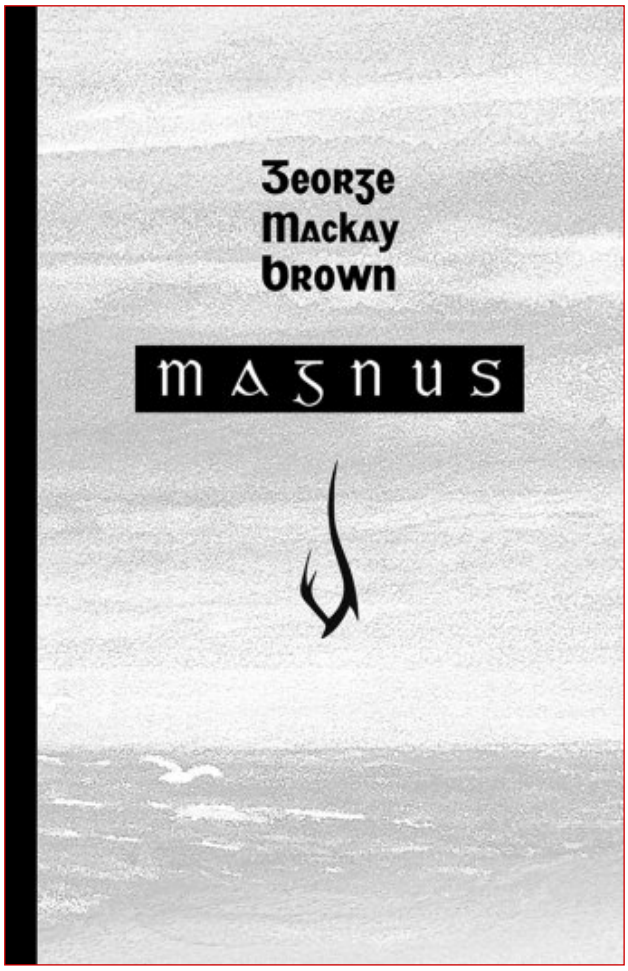
tonském sociálním centru. Patří zde mezi staré mazáky, ale pořád by se chtěl vrátit do svého rodného domu a „obnovit“ své ztracené dětství. Umí číst, prohlíží si mapy a poslouchá staré šlágry. *Nikdo pořád tak docela neví, co mi je, a to i přesto, že ustavičně přicházejí další a další slova, která to popisují… Kam se poděl den, který se právě odehrál?* Když se v centru objeví nový ošetřovatel Mike, který tolik připomíná nenáviděného otce, a jednooká pacientka Martine, která Todda přesvědčí, aby přestal brát léky, začne toho být na jednoho autistu až moc.

Eli Gottlieb: Nejhodnější chlapec. Přeložila Klára Šumová. Argo

V Evropě jsou některá místa opomíjená, vzdálená, tajemná; například ostrovy nad Velkou Británií: Hebridy, Shetlandy nebo Orkneje. Jedním z nejdůležitějších skotských spisovatelů minulého století byl George Mackay Brown (1921–1996), jenž většinu svého života prožil na Orknejích. V románu Magnus se po svém vyrovnává s historickou postavou z období norské nadvlády ve 12. století, s orknejským šlechticem Jarlem Magnusem Erlendsonem, kterého spíše než válečné a mocenské ambice oslovovalo křesťanství – mohli bychom ho přirovnat k našemu sv. Václavovi. I Magnus se stal svatým mučedníkem, když byl zavražděn svým příbuzným Hakonem Paulsonem. Jeho „oběť“ autor historicky propojuje s popravou německého protestantského teologa Dietricha Bonhoeffera. Tato vložena aktualizace jako kdyby připomínala, že za těch necelých 1000 let se v lidském žití zas až tak moc nezměnilo.

George Mackay Brown: Magnus. Přeložila Petra Martínková. Dybbuk

Vybral
Jakub Šofar

Toddovi Aaronovi je padesát, z toho více než 40 let prožil v různých specializovaných zařízeních, nejdéle v Paytonském sociálním centru. Patří zde mezi staré mazáky, ale pořád by se chtěl vrátit do svého rodného domu a „obnovit“ své ztracené dětství. Umí číst, prohlíží si mapy a poslouchá staré šlágry.

Nakladatelství Academia doporučuje

Eduard Burget: Dramatik na pranýři

Podivný osud spisovatele Františka Zavřela

Spisovatel a dramatik František Zavřel (1884–1947) byl jako autor řady divadelních her, románů a básnických sbírek pozoruhodnou osobností českého kulturního života první poloviny 20. století. Svým nacionalismem, konzervativním založením, odporem k demokratickým tradicím a především vypjatým individualismem se často ocital mimo kontext liberálně demokratické kultury první republiky. Od poloviny třicátých let byl přiřazován k tvůrcům sympatizujícím s italským a českým fašismem, jeho veřejná vystupování nabývala až extrémních poloh, případně se cílenou kampaní snažil skandalizovat osobnosti domácí kultury a politiky. Monografie, která spojuje prvky biografické a obecně historické, se snaží postihnout Zavřelovo literární, dramatické i publicistické dílo v celé jeho šíři a rozmanitosti a včlenit je do kontextu tehdejší doby.

PhDr. Eduard Burget, Ph.D., (1972) je vědeckým pracovníkem Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zaměřuje se na dějiny 19. a první poloviny 20. století, zvláště na vztah mezi literaturou, výtvarným uměním a politikou.

KRIZE
Nahmatat nejžhavější přítomnost

„A opět jiný stín: tentokráte vážný, zachmuřený, hledící odhodlaně před sebe. Na hlavě má veliký napoleonský klobouk a podle napoleonského zadumání a podle napoleonského gesta bylo poznati, že to je slavný dramatik Dr. Fr. Zavřel. Vpravo i vlevo měl po boku jednu šavli. Šavle hrozně řinčely, protože malá postava vlekla je příliš po zemi. (…) Toto že je onen silák, který tak zdeptal Simsona do prachu? Starozákonního hrdinu! Heroa Hospodinova! Přemohl jej! Pohled.“

Ivan Stý (Nedvětsil) [= Zdeněk Kalista]: Český propagační literární film. *Země*, roč. 2, č. 9, 30. června 1921, příloha *Rarach*, roč. 2, č. 9, 1921, s. 271.

„Generace 1900–1928 = derviši. Dervišské tance do padnutí. Taneční generace. Bubny a píšťaly. Žádná šalmaj.“

Jaromír John: *Nový Démokritos*. Československý spisovatel, Praha 1986, s. 39.

My mladí

Na konci února 1921 oznamoval Jiří Wolker v dopise z Prahy svému otci, že se večer chystá s přáteli Zdeňkem Kalistou a Františkem Zavřelem do Pražského německého divadla na Wagnerovu operu *Valkýra*.[295] O měsíc později pak Wolker z Prostějova Kalistu požádal o zaslání Zavřelovy adresy do Chrudimi, neboť mu chtěl zaslat svou básnickou sbírku *Host do domu*, a ještě téhož roku na podzim pro změnu Kalistu informoval o plánovaném představení Zavřelovy hry *Král Přemysl Otakar druhý*, jejíž inscenaci z vlastní iniciativy zprostředkoval pro Klub přátel umění v Prostějově.[296]

Několik zmínek o Františku Zavřelovi najdeme i v pamětech Zdeňka Kalisty, který se obsáhle rozepsal o svých kontaktech s literáty krátce po svém příchodu do Prahy. S uznáním se zmínil o *Boleslavu Ukrutném*, na němž oceňoval autorovo nové pojetí historického tématu a myšlenky, „kterými jsme žili my, příslušníci umělecké avantgardy“.[297] Inscenace *Kamenného hosta*, kterou uvedlo na podzim 1922 Švandovo divadlo mezi svými komorními hrami,

[295] WOLKER, Jiří: *Dopisy*. Ed. Zina Trochtová. Československý spisovatel, Praha 1984, s. 84–86, dopis č. 72. V novém nastudování se Wagnerova opera hrála od 26. března 1919. Srv. LUDVOVÁ, Jitka: *Až k hořkému konci. Pražské německé divadlo 1845–1945. Soupisy*. (Příloha na CD). Academia, Praha 2012, s. 50.

[296] WOLKER, Jiří: *Dopisy*. Ed. Zina Trochtová. Československý spisovatel, Praha 1984, s. 394–396, dopis č. 375; s. 407–409, dopis č. 381. O přátelském poměru Františka Zavřela a Jiřího Wolkra svědčí i pohlednice, na které Zavřel žádá Kalistu, aby pozdravoval též „pana Wolkera“, na něhož bohužel nemá adresu. (Srv. *LA PNP*, fond Zdeněk Kalista, nedatovaná pohlednice (asi z jara 1921) Františka Zavřela Zdeňku Kalistovi.) Představení *Krále Přemysla Otakara druhého*, které Wolker zprostředkoval, mělo v Prostějově premiéru 28. října 1921. Srv. Čtyři dramata Františka Zavřela. *Národní listy*, roč. 61, č. 291, 23. října 1921, s. 5.

[297] KALISTA, Zdeněk: *Po proudu života* 1. Atlantis, Brno 1997, s. 606.

DOBRÁ ADRESA

na mladičkého Kalistu také zapůsobila nejen samotným textem, ale i netradičním expresionistickým provedením: „...na samém počátku let dvacátých znamenal Zavřel jednoho z nejsmělejších novátorů generace: jeho Kamenný host se svými padesáti obrazy, střídajícími v jakémsi kaleidoskopickém sledu různé scény a prostředky, přiváděl nás na samý okraj divokých dramatických pokusů německého expresionismu."[298] Přitom se jednalo již o sedm let starý text, který Zavřel opakovaně upravoval. Oproti předchozím verzím (*Don Juan* a *Juan*) Zavřel hru razantně proškrtal a propojil do padesáti scén. A především z textu odstranil samoúčelné narážky na kritiky, kterým – krom autora samého – stejně nikdo nerozuměl. Zestručnění dialogů a propojení do krátkých obrazů hře nepochybně prospělo a v kombinaci s expresivním až klipovitým provedením působilo na diváky uhrančivě.[299] V titulní roli Dona Juana se představil Jiří Plachý, sluhu Leporella ztvárnil Viktor Nejedlý a konečně v roli ďábla exceloval zkušený herec Antonín Marek.[300]

Je evidentní, že začátkem dvacátých let udržoval František Zavřel přátelské kontakty s autory tehdy se utvářející avantgardy. U autora o generaci staršího nás to může překvapit. Na druhou stranu je pravděpodobné, že pro Wolkra i Kalistu byl Zavřel v oné době zasvěceným průvodcem po pražském uměleckém světě. Oba mladící byli v Praze zatím jen příliš krátce, aby se stačili zorientovat v prostředí velkoměsta. A nebyl to zdaleka jen Zavřel, který pro tehdejší mladé platil

[298] *Tamtéž.*

[299] ZAVŘEL, František: *Kamenný host*. Hašlerovo nakladatelství, Praha 1921.

[300] *Divadelní oddělení Národního muzea* (dále jen *DO NM*), fond Švandovo divadlo, sign. H6p-39/1959. Informaci o uvedení *Kamenného hosta* přinesly *Národní listy*. Srv. Kamenný host. *Národní listy*, roč. 62, č. 244, 6. září 1922, s. 4.

za autoritu. S publikačními nadějemi se mnozí upínali třeba ke Stanislavu Kostkovi Neumannovi, který s básníky ochotně komunikoval a jejich první verše tiskl v časopise *Červen*.[301]

Platformou pro setkávání mladých autorů se staršími se stal také časopis *Den*, který z iniciativy vydavatele a dirigenta Vladislava Vladimíra Šaka (založil v Praze filharmonii, která nesla jeho jméno) začal vycházet v listopadu 1920. O této nové publikační tribuně se zmínil Jiří Wolker v dopise profesoru Jaroslavu Krejzlíkovi a při té příležitosti přiřadil Františka Zavřela po bok svých generačních druhů, když napsal, že časopis „[vedeme] my mladí (Kalista, Jirko, Berák, Zavřel, Weinberger, já atd.) a máme i několik starších pánů, jako Sova, A. Novák, Bor a jiné".[302] Také Kalista Zavřela i přes šestnáctiletý věkový rozdíl vnímal jako generačního souputníka, jak o tom svědčí formulace v jeho dopise Antonínu Matěji Píšovi z téže doby: „Den teprve teď vpravujeme do kolejí. V redakci kromě Bora jsem já, Jirko, Kareš (hudba, bývalý referent ‚Tribuny') a F. Zavřel (divadlo, jeden z nejlepších dramatiků mladých – ‚Boleslav Ukrutný', ‚Don Juan')."[303]

Jaký byl organizační i autorský podíl Františka Zavřela na vytváření *Dne*, lze jen těžko zjistit, neboť krátké zprávy z divadelního prostředí vycházely často nepodepsané.[304]

[301] O stycích S. K. Neumanna s mladými básníky píše Zdeněk Kalista v souboru medailonů *Tváře ve stínu* (Růže, České Budějovice 1969, s. 51–78).

[302] WOLKER, Jiří: *Dopisy*. Ed. Zina Trochtová. Československý spisovatel, Praha 1984, s. 427–428, dopis č. 402. Literární historik Arne Novák byl o pouhé čtyři roky starší než Zavřel, režisér Jan Bor byl dokonce o dva roky mladší.

[303] Cit. dle: MALÍNEK, Vojtěch: „Uděláme Prahu hlavním městem střední Evropy". Časopis *Den* a jeho role při formování české meziválečné avantgardy. *Česká literatura*, roč. 60, č. 2, 2012, s. 179.

[304] V Kalistově pozůstalosti v LA PNP se však nachází nedatovaný dopis Františka Zavřela, napsaný zřejmě koncem ledna 1921, krátce před zánikem

Navíc divadlu se zpočátku věnoval hlavně šéfredaktor listu Jan Bor, dramaturg a šéf činohry Švandova divadla v Praze, který do listu přispíval teoretickými úvahami. Poté co vedení redakce po Borovi převzal Kalista, ubylo i zpráv s divadelní tematikou.

Z rozsáhlejších a podepsaných textů najdeme Zavřelovo jméno pod recenzí divadelní hry Františka Václava Krejčího *Jelení skála* v režii Gustava Schmoranze. Tato hra se vskutku stala jedním z největších propadáků v historii činohry Národního divadla, neboť se hrála pouze jednou a hned po premiéře 12. listopadu 1920 byla z repertoáru stažena. František Zavřel si roli kritika v tomto případě vysloveně užil. Snad měl ještě před očima pět let starou recenzi na *Dona Juana*, ve které Krejčí označil Zavřelovy hry za nepůvodní a autora obvinil z plagiátorství. Ve svém textu se Zavřel ani nepokusil převyprávět děj hry, neboť jej považoval za natolik slaboduchý, že jím nechtěl čtenáře obtěžovat: „Jelení skála je prací tak slabou, že ji nelze vážně soudit. Bez útočnosti, bez hloubky, bez novosti – strašidelný a mrtvolný přízrak, nic víc." Krátkou zprávu pak zakončil latinským zvoláním *Que usaque tandem!*, tedy řečnickou otázkou, jak dlouho bude ještě Krejčí oblažovat publikum svými dramatickými výplody.[305] Zavřel ale nebyl zdaleka sám, kdo Krejčího hru kritizoval. Oproti Karlu Zdeňku Klímovi, který ji recenzoval v *Lidových*

Dne, v němž Zavřel Kalistu žádá, aby v pokladně vyzvedl všechny dosud nevyplacené honoráře za jeho příspěvky ve *Dni*. Jednalo se o krátké referáty z několika premiér v pražských divadlech: *Jelení skála* F. V. Krejčího, Šrámkův *Hagenbek*, Strindbergův *Pelikán*, Bourgetův *Tribun* ad. Srv. *LA PNP*, fond Zdeněk Kalista, nedatovaný dopis (asi z konce ledna 1921) Františka Zavřela Zdeňku Kalistovi.

[305] ZAVŘEL, František: F. V. Krejčí: Jelení skála... *Den*, roč. 1, č. 13, 14. listopadu 1920, s. 2.

novinách, se Zavřel ještě podstatně mírnil. Klíma už v úvodu sarkasticky konstatoval: „Přísámbůh, sama válka se všemi svými hrůzami nezdála se nám tak nekonečnou, jako tyto tři válečné akty pana F. V. Krejčího," a vznesl i otázku o smyslu Národního divadla, jestliže hraje tak podprůměrné kusy, že si snad už ani nelze představit horší.[306]

Vydávání *Dne* bylo už koncem ledna 1921 zastaveno, neboť časopis byl ztrátový a nesplňoval bezezbytku očekávání vydavatele, jemuž šlo v prvé řadě o propagaci vlastní filharmonie. Také Zavřelovo přátelství s okruhem přispěvatelů *Dne* se optikou dochované korespondence se Zdeňkem Kalistou jeví jako víceméně účelové. Zavřel doufal, že prostřednictvím svého angažmá v listě nalezne v Šakovi vydavatele vlastních her i slušný finanční zdroj. Tomu by odpovídalo i Kalistovo hodnocení Zavřela zachycené v pamětech. Na Kalistu prý Zavřel působil jako člověk do sebe hodně uzavřený a nesmírně egoistický, který když narazil na možného nakladatele, u nějž by mohl vydat vlastní práci, snažil se ho všemi prostředky získat pro sebe.[307] Nakolik si to Kalista uvědomoval už počátkem dvacátých let, těžko říci. Na druhou stranu Zavřelovo chování, jak je Kalista podává, nebylo zase takovou výjimkou. Podobným způsobem jako Zavřel jednala většina tehdejších autorů, koneckonců mnohdy i Kalista sám. Ve velké konkurenci nebylo pro žádného autora snadné najít si spolehlivého vydavatele.

Prostřednictvím vydavatelských aktivit Vladislava Vladimíra Šaka si Zavřel chtěl na konci roku 1920 zajistit publikaci *Kamenného hosta*. V této věci pak komunikoval s Kalistou,

[306] Kazetka [= KLÍMA, Karel Zdeněk]: Z pražské činohry. *Lidové noviny*, roč. 28, č. 567, 14. listopadu 1920, s. 9.

[307] KALISTA, Zdeněk: *Po proudu života* 1. Atlantis, Brno 1997, s. 640.

kterému jakožto šéfredaktorovi *Dne* předal rukopis začátkem ledna následujícího roku. Zánik časopisu se však dostavil nečekaně brzy a poslední číslo spatřilo světlo světa 24. ledna 1921. Šak se po zániku listu rozhodl omezit i své další vydavatelské aktivity a po delší prodlevě nakonec Zavřelovi rukopis hry vrátil. To by samo o sobě bylo zcela v pořádku, kdyby Zavřel již mezitím nedostal zálohu za odevzdaný text ve výši tří set korun. V září 1922, tedy rok poté, co *Kamenného hosta* vydal v konkurenčním Hašlerově nakladatelství, obdržel oficiální výzvu na hlavičkovém papíře Šakovy vydavatelské společnosti Presto, aby do týdne odevzdal zpět honorář za *Kamenného hosta*, který obdržel 20. února 1921. Původní částka byla navýšena o dalších čtyřicet korun, neboť zahrnovala úroky a náklady spojené s vymáháním peněz.[308] Zavřel se ani neobtěžoval odpovědět a dopis přeposlal Kalistovi s dodatkem, aby laskavě Šakově společnosti vysvětlil, že v inkasované částce byly zahrnuty honoráře za jeho divadelní posudky do *Dne* a že k rozhodnutí vydat *Kamenného hosta* jinde byl donucen liknavostí vydavatele, neboť rukopis ležel dlouhé měsíce v tiskárně a dohodnutý termín nebyl dodržen. Proto nepřipadá v úvahu, aby nějaké peníze vracel.[309] Tato epizoda z podzimu 1922 *de facto* ukončila Zavřelovu spolupráci s okruhem mladých autorů.[310]

[308] *LA PNP*, fond Zdeněk Kalista, dopis vydavatelství Presto Františku Zavřelovi z 2. září 1922.

[309] *Tamtéž*, nedatovaný dopis (asi ze září 1922) Františka Zavřela Zdeňku Kalistovi.

[310] V pozůstalosti Zdeňka Kalisty se nachází ještě strojopis básně *Bouřlivá píseň* (původní název přepsán na *Poslední píseň*), kterou Zavřel zřejmě nabízel do časopisu *Den*, ale publikována v něm již nebyla. (Srv. *tamtéž*, strojopis básně Františka Zavřela *Poslední píseň* (asi z roku 1921). Tutéž báseň pak Zavřel nabízel k otištění v *Národních listech* nebo *Jevišti* Otokaru Fischerovi pod

Nakladatelství dybbuk vydává

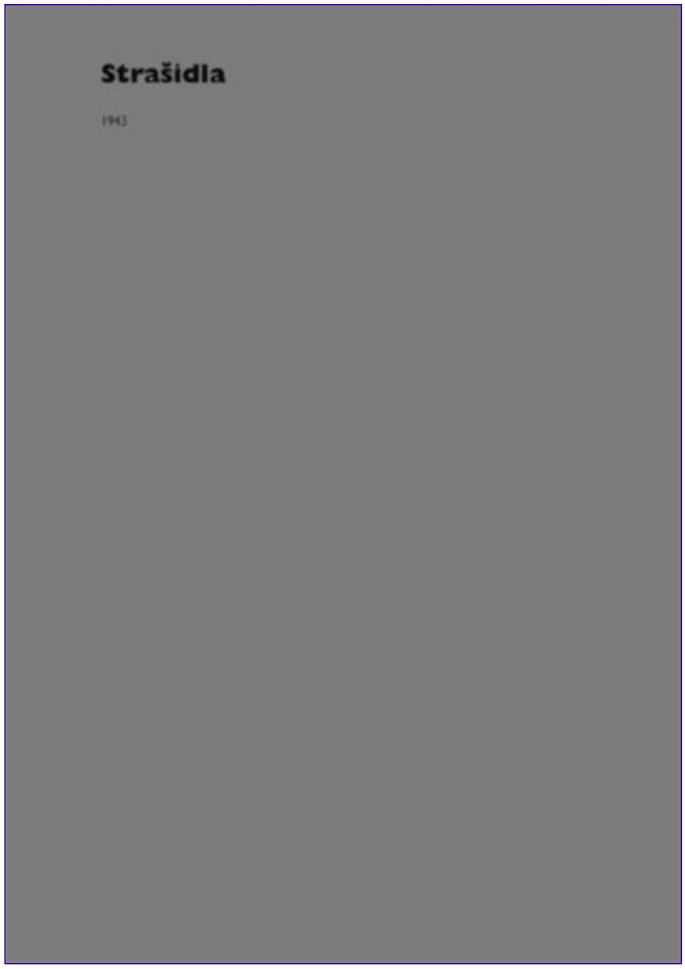
Zbyněk Havlíček: **Veškerá poezie**

Edičně citlivě připravený monumentální svazek Havlíčkovy poezie přímo z jeho rukopisů, zejména z osobních deníků. Mimořádná poezie, patřící k základním dílům poválečné české literatury. Lyrik Havlíček ve svém díle jedinečným způsobem spojil básně milostné a politické, tak jak to v českém písemnictví nemá obdoby. Jde o dlouho očekávaný 3. svazek Spisů, které vyšly v Torstu v letech 2003 a 2004.

Zbyněk Havlíček (* 22. 5. 1922 v Jilemnici – † 7. 1. 1969 v Praze), syn prozaika Jaroslava Havlíčka (1896–1943), bratranec básníka Karla Šebka (1941–1995?). Reálné gymnázium v Praze-Michli absolvoval roku 1941, na jaře 1943 spolu s Rudolfem Altschulem, Liborem Fárou, Františkem Jůzkem a Robertem Kalivodou založil skupinu „spořilovských surrealistů“. V roce 1947 žil krátce na Svarohu, téhož roku podnikl cestu do Finska. V letech 1945–1950 studoval psychologii, estetiku a filozofii na Filozofické fakultě UK, poté pracoval jako klinický psycholog a psychoterapeut v psychiatrických ústavech v Dobřanech a v Sadské. Napsal 28 básnických celků, z nichž za jeho života nevyšel knižně ani jeden, časopisecky tištěny byly pouze jeho odborné stati a několik básní (Orientace, 1966; Literární listy, 1968). Podílel se na ineditních sbornících Objekt 3, 4 a 5 (1958, 1960, 1962), zastoupen je v magnetofonové Antologii 1962. Posmrtně byly jeho texty publikovány v časopisech (Listy, Sešity, Analogon ad.), sbornících (Psychoanalýza v diskusi /1969/, Surrealistické východisko 1938–1968 /1969/) a antologiích. Krátce po jeho smrti podal Vratislav Effenberger návrhy na knižní vydání jeho díla básnického (Miluji, tedy jsem) i teoretického (Princip imaginace), k nimž ovšem nedošlo. V roce 1979 uspořádal strojopisný výbor básní i teoretických prací pod názvem Dialektika

120 **Menhiry**
(památce Jindřicha Štyrského)

Noc již jste prošel zamyšlen

Zvonice vřesoviště barvy kosatců
Zavazadla odložená před nepamětí
Nad jejich větrnými krovy

Jak vysvícená lampa dojetí
Vlaje zde šat dámy s velmi štíhlým pasem
Pro který nosič-dívotvorce ztratil hlavu
Kejklíř s panenkami

Jejich touhy se dodnes prolínají
Záporná nekonečna
Hudebník dosud hraje ženy odcházejí
Oceán mezi jejich stehny
Oceán vábniček
Vzdouvá se do strání bílých řek

Bez zvětšovacích skel propadlých večerů
Listujete
Ve vykopávkách stínových obrázků
Diamantová jehla přechodných agonií

Ó závrati ó zvrácení

Něžná a chvějivá
Až po naději
Země se vám vzdá

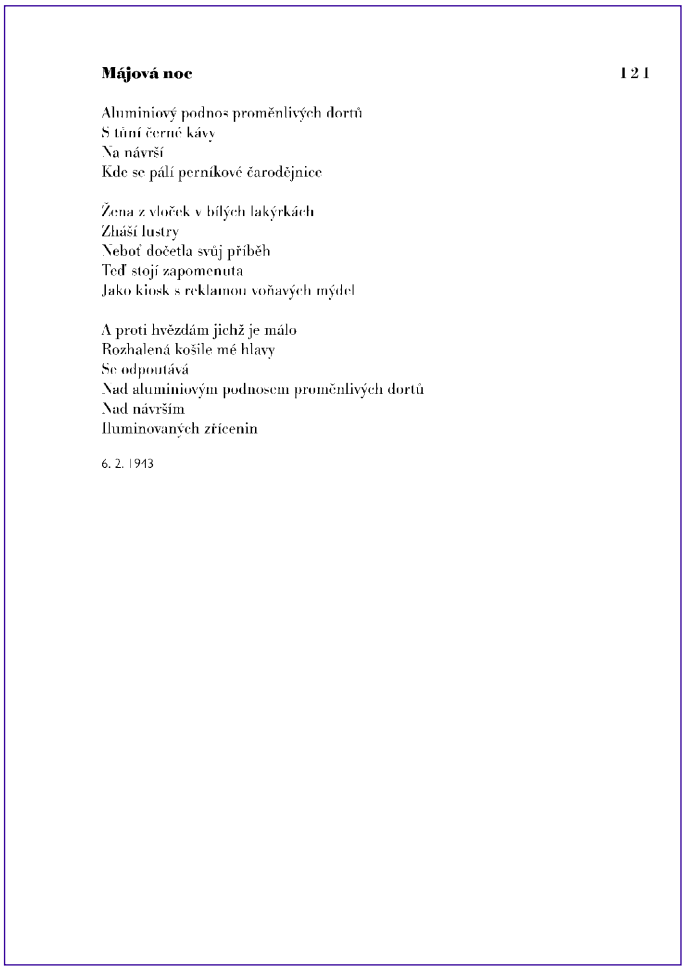
Krása je stejně thostejná

Šílené sloupořadí
ODNIKUD NIKAM
Most

Menhiry

Přílišná váha pro srdce

30. I. 1943

Májová noc 121

Aluminiový podnos proměnlivých dortů
S tůní černé kávy
Na návrší
Kde se pálí perníkové čarodějnice

Žena z vloček v bílých lakýrkách
Zháší lustry
Neboť dočetla svůj příběh
Teď stojí zapomenuta
Jako kiosk s reklamou voňavých mýdel

A proti hvězdám jichž je málo
Rozhalená košile mé hlavy
Se odpoutává
Nad aluminiovým podnosem proměnlivých dortů
Nad návrším
Iluminovaných zřícenin

6. 2. 1943

poezie a revoluce, Havlíčkovu disertační práci Skutečnost snu či samizdatové svazky Miluji, tedy jsem; Princip imaginace (1979) a Meteory / Poezie 1944–1966 (1980). V roce 1986 dokončil Pavel Čepický přípravu strojopisného svazku Havlíčkových básní, z něhož vychází edice Jiřího Brabce Otevřít po mé smrti (Český spisovatel, 1994). Sbírku Lístky do památníku vydalo samostatně nakladatelství Torst (2000). Z Havlíčkových překladů vyšly v roce 1972 v nákladu 100 kusů Dějiny surrealismu Maurice Nadeaua (Obelisk); jejich opravené vydání vyšlo v roce 1994 (ed. Alena Nádvorníková, Votobia). Péčí téže editorky vyšel i Havlíčkův překlad Arkánu 17 André Bretona (Dauphin 1996). V roce 1979 uspořádali k desátému výročí Havlíčkova úmrtí Stanislav Dvorský a František Jůzek samizdatový sborník Zbyněk Havlíček 1922–1969. V nakladatelství Torst vyšel péčí Pavla Čepického svazek korespondence Zbyněk Havlíček: Dopisy Evě / Eva Prusíková: Dopisy Zbyňkovi (2003) a Stanislavem Dvorským editorsky připravená kniha esejů a teoretických textů s názvem Skutečnost snu (2003).

MAGAZIN

A B C D E
Umění Lásky

Rytiny plavuní
Na uhlí protinožců

V mrazném prázdnu

Šibenice z karet
S hvězdárnou hlavy

Byla to samá srdcová
Byl to jen jeden směr

Cigareta pohlaví
Destičková roleta těla

V jinovatce
Klečíc rozkročena
Svírá jinocha
Gravitační žena
Jeho slzy stékají do modlitební knížky

Zdánlivě absurdní
Potkávám se nikde
Potkávám se s námi

11. 2. 1943

Kdysi
Barbarský Rozmar
Oživil odsouzence na smrt černé galéry
Zdobiti oceán při jeho tanci nudy
Jednoho dne jsem došel k zábradlí
I viděl jsem krajky krví zbrocené
A musel jsem mysliti na bolest někoho
Mimo loď
Stavebnice do níž jiní zakleli svůj osud
Stala se mi nesnesitelným bludištěm
A písně lodníků
Prohranou hrou na ukrácení času
Ztratil jsem závrať již měli jiní při doteku věcí které jmenovali svět
Tehdy jsem se vrátil
Abych vystavěl poslední konstelaci z daných kamenů
To byla samota
Po tři sta nocí zapomínal jsem na krásu
Bylo to nelidské procítil jsem souboj byl skončen
Ranou pod levý prs
Tenkrát
Řekl jsem já
A hle já byl

Byl večer když jsem vyšel z jantaru samoty
Kolem plály ohně jako zdánlivá pobřeží
Oči mužů bílé laboratoře
Oči žen mramorová krematoria
Kdesi končila premiéra
Slyšel jsem šílený nástup klavírů
Výkřik taktovky a její pád
Slyšel jsem praskající konstrukce v pohledech hvězdářů
Křídlovky lesu znavené zvonce hor
Netrpělivá volání
Ale dětem se nechtělo jít spát
Viděl jsem armády nesmyslných bitev
Mlčenlivé lastury čekajících žen
Přízračný špalír nemocnic
Viděl jsem skleněné mosty tříčí z opuštěných hříší
Viděl jsem tu zemi
Kde pod baldachýnem naděje panovala lítost

Den končil v objetí
Zamykaly se dveře
Těžítka prázdných listů
Spánek se rozsvěcel jako houpačka v baru
Viděl jsem už jen ohnivé slzy ateliérů
Detail lana
Vrženého mezi prázdnotami

Za neviditelného potlesku
Rozhlížel jsem starý zákon v sobě
Má hlava vybuchla podobna vyklizené pevnosti
Osvobodil jsem své sepjaté ruce
Stal jsem se ovladatelným meteorem
Mé tělo proměnilo se v ryzí roztavený kov
Jako nesrozumitelné poselství letěl jsem korunovacemi
A přece splňoval jsem přání lidí
Aby byl zítra milý
Aby přišla zítra
Věnčil jsem jakousi fotografickou slavnost
Pod nervóznimi prsty rodil se obraz dosud neviděný
Míjel jsem hvězdy a byla to slova dávno pronesená
Přístavy jako náruče otvíraly se pode mnou
Ve vlasech s jinovatkou mlhovin
Nezakotvil jsem nikde
Můj hlas můj hlas královna mého hlasu
Řekl jsem vše
A nebylo to nic
Řekl jsem nic
A bylo to téměř vše

Skloněná dlaň
To jsou zahrady pod okny astronomů
Kry prostor pukaly
Počala se objevovati chimérická víčka
Byl jsem sám
Otáčecí dveře za zbarcenými ploty
Tušená sklepení obličeje zabalené v plátně
Místnosti trouchnivých papírových draků
Byl jsem sám

A stával jsem se zamyšlenější dívaje se na rubíny
Sluneční cimbuří kulhala ve svých omítkách
Až klesla jako vodopády v údolích
Snášel se prach na prolomené čtyřstěny slov
Minul jsem vozík prázdných krabic
Lepených před věky
Pak přišly pouště za vesmírem
Mosazné podstavce pro nová slova
Roviny beze stop doposud nenavštívené vyšívačkami monogramů
Ponorné řeky nevědomí černé azury
Průčelí bez neonů
Řev ticha nehybné rychlosti
Byl jsem sám
Jednoho dne došel jsem k zábradlí
Viděl jsem krajiny krví zbrocené
A musel jsem mysliti na bolest někoho
Mimo loď

Na hvězdě jež jen někdy je a stokrát není
Jejíž jméno je šeptáno ze sna dítětem
Skloněná dlaň skloněná dlaň
Sevřela se
Má dráha vedla gotickými oblouky
Kde byli přišpendleni vodní pavouci k roztříštěným sklům
Červená domina křižovatek
Avšak spatřil jsem jinou cestu
A poznal jsem
Že tudy
Bude se vracet země
Zřícenými abstrakty soustav
Strhl jsem sukno z letiště meteorů
Abych zachytil signály
Osvobozených vůlí
Náhle
Bylo nás několik a všichni znali jsme budoucnost ve svých dlaních
Veliké nádraží
Zavírající se v pěst

5.–8. 3. 1943

470 • • •

Lust zum Fabulieren... Ale proč k sakru z jakých pohnutek
Musí téci zeleným dlaždicovým pokojem krvavá řeka
A plavá komtesa vystupujíc při úplňku z otáčecích dveří knihovny
Má být čímsi víc než symbolem
Staniol k rokfóru mýdlové bublinky zdlouhavá enureze...
A přece
Podkova s diamanty cválá pod loupající se hvězdou
A ňadro v podobě browningu se chvěje
Zaskočeno smrtící palbou:
Padá cimbuří a fondantové půlměsíce z uší
Paví chvost z žlutých Shakespearů
Kráji mahagon noci a Ty
Dech mého dechu se vracíš
Z pirátských imaginací
Jak zapomínáš zběsile půl života po mém boku!
A ti, kdož popírají existenci citů
Prostředek básně, hořkou senoseč
Na vězeňském dvoře své morálky a cti
Jsou spoluvinni
Nikdy nepřekročí práh
Špinavých stanic
Vzdálená vichřice půjde kolem jejich spánků bez lží a bez oken
Skrývajíc v hlubokých záhybech dýku a masového vraha
Krokem císařovny krásná
Zlatého Oskara na klopě a balkonovou scénu na konečcích řas
Půjde kolem ubohých zrádců, kteří ji nenávidí
Půjde kolem a Lid bude chytat lelky a neštovice
Půjde kolem a Lid bude kravata na půl žerdi
Půjde kolem a Lid
Bílé baryum ve střevech poslušnosti
Počne slabikovat s katechismem v uchu
Zákon negace negace
A hovno hovno

• • •

471

Půjde kolem a Lid bude chytat lelky a neštovice
Půjde kolem a Lid kravata na půl žerdi
Půjde kolem a Lid
Vějička na ohanbí sadaře
Bělostné baryum ve střevech poslušnosti
Počne koktat s katechismem v nose
Baden-Baden Negace negace
Hovno hovno

Byl jsem dlouho u důvěrných přátel
S nebem prkenné podlahy se zreadly stínů
Na nichž neviditelné malinké balkony
Dávají kvést své růži
S prstenem vzpomínek kolem pasu
S pralesem nicnedělání
Na jehož špici
Pro každého zvlášť visí štěstí
Jako rozsvícené okno
Jako Kapské Město
Na mapě života od jehož břehů
Malinké loďky se odrážejí podélným svalstvem
Jako ve chvíli smrti
Kdy z celého vesmíru zůstává
Jen zlatá zavírající se spona
V Tvých vlasech
Když sedíš na pokraji lůžka
Bosa
Jako na pokraji obrazu
Pod nímž je potok
A já se zezadu dívám
Jak se zvedáš na mísec vah
Všechna Tvá tíže přechází do mé hlavy
A já shazuji přítěž slov
A všechno nač myslím a všechno co zbývá je způsob
Jak usedáš na okraj lůžka kde ležím
V kruhu důvěrných přátel
Hledaje poměr mezi zlatým dnem řemesel a krásou

472

Mezi výbuchem v dolech a přirozenou smrtí
Mezi zimní orbou a malým zemětřesením
Jako ve chvíli smrti
Kdy z celého vesmíru zůstáváš
Jen Ty

• • •

473

Sbohem můj rodný dome uslzený jak parafín
Náměstí s jarmarkem rozestavěným v mých snech
Sbohem korzo voňavé jeviště mého jinošství
Sbohem mé lásky s mašlemi pavučin
Odcházím na vandr a za horama zůstane svět dřevěných domečků
Rozprostřený po mydlářské zástěře
Za horama zustanou kamrlíky napěchované peřinami jak touha
Za horama zůstane smutek a pleť puberťáků
Vandr slovo kouzelné jako levandule
Neznámé jako svoboda jako noc plná ostružin
Nostalgické jak dálka po níž plují parníčky z pohlednic
Sbohem životě v kufru sbohem životě
Kreslený horečnatým prstem v kontě i v šenku
Sbohem šenkýřko v světě jsou stovky krásných a tajuplných žen

Tisíce vřesovišť stinných altánků zátočin v ohbí řeky
Tisíce dveří na něž lze zaklepat
Dveří se zvonkovou hrou s klikami v podobě andělů a draků
Sbohem a na shledanou na jiné a šťastnější planetě
Sbohem a vrátím-li se jednou za sto let
Tvá ústa vrtkavá mě budou nebolet
Po oslích můstkách přijdu z čarokrásných krajin
Přes oči navždy už šáteček Loreleyin

[Erinnerung an den Rhein 1888]

474 • • •

Skrývajíc v záhybech sukně dýku a masového vraha
Krokem císařovny, krásná
Zlatého Oskara na klopě a balkonovou scénu na konečcích řas

• • •

Po oslích můstkách
Cestou školaček
Klopýtám vertikální krajinou
Krajinou z Mignon
Krajinou Tvých zad
Tady někde stával větrný mlýn
Se zásuvkami s vanilkou
Kde uprostřed pomúcek
Spí Erinnerung an den Rhein

• • •

Můj pokojíku plný jarní mlhy
Když se na skok vracím
Ráno
Mezi dvěma bájemi mezi dvěma schizofrenními větami
S důvěrností venkovana a jeho maštalí
Znovu začínám rozumět řeči věcí
Veliký širý svět
Z něhož jsem byl dlouhý čas exkomunikován
Ke mně promlouvá
A já jen prosím aby neodcházel
Už nikdy
A zatím se mi vaří čaj
A já jsem šťasten že jsem sebou sám

Sade-ská

1965–1966

630 • • •

Jak cáry horkého masa opadávají ode mne vzpomínky
Mateřské představy v kterých jsem nalézal svůj přístav
Poslepu kráčím pokojem Šebastián v prostoru svých šípů
Na přesnou vzdálenost od své rozkvétající hvězdy
Dva kroky odtud je důlek v polštáři kde jsem spal
Naposled
S Tebou
Staré křeslo rozložené pod Tebou jako vějíř jako kruhy na vodě
Zelené klávesy na něž se snáší miliony a miliony andělů
Termití královna mého psacího stolu
Ano teď vstanu a rozsvítím malou indiánskou lampu
A pokleknu před Tvou imaginární sochou a ucítím Tvé podvazky a Tvůj klín
Tvá ruka spočine na mých vlasech jako počítátko
Pro dopis na věčnost
Dopis mé hlavy svědectví že jsem byl
Doručitelné donáručitelné
Přes moře samot přes mrazivé plískanice
Skrze stráže mrtvých skrze legendární bitvy
Napříč hromadnými hroby napříč nadějemi a vším
Co se dnes vrací jako odveta mých nepřítomností

• • • 631

Staré patricijské domy s plísňovou zelení podušek a pomerančovými lampami kočáry a chrty
Domy v kterých se rodí něžné zločiny jako lom paprsků v bazénech z dlaždiček jako dávno zapomenutý recept v kuchařské knize
Domy v kterých se občas rozestupují zdi jako mraky aby jimi prošlo slunce z řeznických seker zdobených růžemi
Pocit zodpovědnosti nesmírný a skličující a ochromující všechna předem ztracená gesta
V pubertě nosila umělá ňadra a neodvažovala se smát
Aby zakryla svou hubenost a příliš veliké zuby jejichž skvělost nikdy nedovedla docenit
Nohy vždy poněkud zkřížené aby zretušovala průsvitnost nad koleny
Jednou konečně zrcadlo vzalo na milost její uhrovitou tvář
Počali přicházet princové s dravýma i nesmělýma rukama s černým hlórem přes ústa i s hadími sliby
Zdálo by se že slunce rozkvete natolik že růže přemohou krev že cesta je volná že se nic zlého nemůže stát
Že už nastala doba kdy se budou rodit sami básníci
Kdy všichni spisovatelé píšou pro ni kdy se prožívá rozkoš s plným vědomím
Tenkrát už věřila na sny zdávalo se jí že maminka měla být filozofem
Že maminka je Bůh že jednou ji bude muset zabít
Stala se proměnlivou v každém hledala vraha
Byla příliš dlouho pod jeho obrazem až své city převedla na něj
Nevěděla už co je správné a co nesprávné co je pravda a co pravda není
Aby něco neudělala špatně nedělala nic
Jediný pohyb maličkem by mohl zničit svět
Přibližovala se psychologická válka a ona v ní měla hrát hlavní roli
Cítila že lidé jsou na sebe napojení plakala slzy matky stejně staré
Za oknem slýchala zpívat holubici
    někdo někoho zabije
    někdo někoho otráví
    někdo někomu pružene tělem nůž
Bezradná a ztracená s Bohem věčností s Bohem samoty s Bohem nehybností
A s úsměvem za nímž se chvěly užaslé sny
Jediná přítelkyně věrná i skličující
S útěchou věrných
Celý náš život je čekání
Čekání na spánek na vystoupení čekání na kroky za dveřmi
Čekání na jméno čekání na veliký vlak

632 • • •

Miluj mě
Prosím Tě o to
Doteky s maličkým prodlením
Slovy ve kterých útoči
Všechna má něha
Na nádvoří Tvých uší na kterých shromažďuješ své muže
Abys je poslala
Bojovat anebo spát
Všemi svými branami všemi svými pískovými přesypy
Tajným písmem svých dívčích snů i temnou skepsí provdané ženy
Všemi svými nedokončenými pohyby všemi svými dávno nalíčenými pastmi
Miluj mě jako kaplička v horách do které vstoupil
Zbloudilý kajícník
Jako drezúra mořských koníků
V kankánových punčochách
Jejichž pletivo se napíná
Jako síť branky
Do které vstřeluji své srdce
Miluj mě jako ruka na srdci drahá
Tvá ruka na mém srdci
Zastavující proud seker příval krvácení a průstřel slov
Tvým obrazem
V dopise Tobě
Ty která schytáváš svým stínem
Všechny mé střely
400 milionů andělů a znovu 400
Nahá a úžasně celá
Miluj mě na štítě plném šípů
Miluj mě na štítě svého nejdražšího těla

• • • 633

Meč v pochvě s malými rubíny které se přisávají jako entropie mé touhy bojovat za všechno živé zázračné žádoucí za všechno lidské připoutané na strmé stěně nad peklem odkud vede jen slabá kolorovaná cesta
Lopatky mlýna který se otáčí větrem propastí pod zrcadlovou sítí rovnítek přivádějících k zoufalství všechny ideály přesahující přes okraj konce s jeho věčně omílaným rezavým harampádím rýmů signálních světélek svatebních tanců a úsměvů uzavírajících vrata pro jezdce na sklonku přízračného dne
Na sklonku přízračného dne který obracel na ruby všechno co mělo přijít
A odejít
Odejít jako malá ještěrka kterou jsme chovali pro štěstí v krabici se sušeným mlékem a se ztracenými kresbami
Odejít jako nostalgický host pozabíjet své příbuzné rozmělnit na kostní moučku dřeň filozofů kteří se topí v oceánských pocitech
Odejít kamkoli kde se nepohřbívají noci
Do tlam svobody
Splynout s průvody výstřihu něžných i hlubokých smaragdových i černých a otvírajících se jako sametové kočáry hvězdáren
Pro jejich slabě kolorovaná mléčící a vlhká souvětí

634 • • •

Všechno to veliké a rozhodující co nám nepatří
Nad čím nemáme moc co je mimo náš prostor
A co někdy objevíme jakoby zázrakem hle velká laboratoř jara
Zčeřenou vodou vnímám svět a jako Saturn dobíhám svou dráhu
Polovinou těla vklíněn do klížených dveří skleníku
Sladkým pohybem (judistický přehoz) kterým příroda si uvolňuje ruce
Pronikavou a zapomenutou vuní
V které jsou všechny poklady a za kterou se pachtí
Všechno umění

• • •

Stříbrné štěkoty psů za táhly studní
První geometrický úžas křížících se cest
Zahrada která se otvírá jako koberec na blízkých pavlačích
Vzdálené volání život zvířat něčí pláč a smích
V mydlinách probuzení v lačné a zlaté rose scházím ze schodišť
A všechno se přede mnou otevírá jako jedna náruč a jako živý svět
Prožívám to všechno znovu a trochu zázrakem
Za zpěvu kohoutů a slunce za zpěvu mladých žen
Mé tělo je šťastné vracím se z masáže
A sprchuji se zásadně na dámském separé

• • • 635

Od růžového nekonečně růžového bolestně růžového pokoje
Až po dřevěnou lžičku Adriany Voskovcové
Krásné s ňadry jako Betlémská kaple s těmi v jejichž stínu sedmiletý Prokop
Počítal své oblázky oblázky lásky a oblázky smrti
V nedobrovolně sladkém spojení
Ano přes to všechno v čekárně zapomenutého nádraží
Kde se vařily knihy
Rosol z Danta polévka z Shakespeara hustý prejt z osmdesátiletého Goetha
Jemuž se podobal
Robert Kalivoda na kterési fotografii z mládí
Sešel jsem se s přáteli v místech kde jsem několikrát seděl
S ještě rozpáleným pohlavím
V hotelu vedle jsme měli pronajatý pokoj
V hotelu odkud jsem odjížděl
Dvanáctiletý
Do Itálie
Na ten fantastický a nepochopitelný výlet
Který byl pro mne vesměs loučením
Vesměs polibkem do vzduchu
Vesměs polibkem na zamžené sklo
Kdy zemřít je snadné snadnější než žít
V diktátu stoky procházející srdcem jako fialová jehlice

A jax

Foto Michal Šanda

Heidegger a Kant
Michal Šanda

Odposlechnuto za červencových veder na sluncem rozpáleném perónu nádraží Praha–Vysočany 21. 7. 2016

Bepotřebuju číst zaumný filosofický tlustospisy, já si docela vystačím s jedinou, zato naprosto existenciální otázkou: pantograf do Lysý nad Labem stojí 35 Kč, zrovna tak jako plzeňský U Jelínků, pivo, to jsou dva žíznivý hlty a do minuty je s ním ámen, kdežto pantograf jede minut pětačtyřicet a odveze člověka o kus dál zas na další místo, ergo kladívko z prvního laického a unáhleně ledabylého pohledu by se mohlo zdát, že je vlak mnohonásobně lukrativnější investice, ovšem teď bacha, představte si, že zmíráte žízní, to je vám potom krajcvajc buřt, jestli na ni umřete ve Vysočanech nebo v Lysý, smrt jako smrt, a nebo si dáte pivo a je po žízni! Tohle já řeším, to je můj Heidegger a můj Kant, mně na filosofování stačí účtenka z hospody a lístek na City Elefant.

Obrusovanie vlkov

Dušan Šutarík

Dirigent

Skafander, tulipán, vlak. Vlastne sme sa nestali.
Záchranné člny plné záhradníkov, mäsiar sa podpisuje,
klauni idú do vojny. Revolucionári spia.
A tak sa lúčim, ostanú tu po mne len hranolky.
Možno len próza. Možno len prach.

Paradajka vybuchuje uprostred stodoly,
jelene sa živia mesiacmi, tváre vyšľahané
z cementu ma postrkujú po chodníku.
A čo zvyšok? Potvrdenie úradníka,
stmelený smiech masla.

Prečo tvoj prst nemieri do kaluže?
Vrana obsiahne celý kozmos.
Premýšľam, že by som sa vrátil.
Noviny už prišli? Už hlásili počasie?
Dirigient ti podá mlieko. Dirigent ti napovie.

Scénicky

Do čoho sa môžem pustiť.
Ležiaci na posteli oproti nočnému sirupu.
Z lesa sa nevychádza len tak.
Budovy temnejú priamo od základov.
Pláva tu sedem rôznych chodov.
Zavesený na balkóne premýšľam
o spotvorení ďalšieho dňa.

Stačilo si odložiť klobúk
a ovládnuť tajomstvo, ktoré sa chvelo uprostred izby.
Ako sme len sálali! Loptičky k nám prichádzali
v podobe odpovedí.
Západné krídlo: stopy po zuboch bagra.
Do predmestia sa miešali hlasy kalvínov.

Celý rok sme hľadali to nemluvňa.
Večera pre dva hlasy. Často si človek myslel,
že nové ročné obdobie je už plné.
Byť mŕtvy k tomu čo sa vnucuje,
k tomu čo prechádza zo scény na scénu.

Viktoriánske koberce

Steh a smutné hrnce.
Ešte pod hrdlom. Zviazaný.
Musíš prekročiť blesk.
Plášť na žeravom strome,
žulový kompót. Možno ho rozhýbať.

Deň ako kreslo.
Odkvapová rúra sa roztiekla.
Chladný nos. Chobot zničil cukráreň.
Zamyslená bridlica.
Šaty sme nechali v búrke tušu.
Šepot vychádza spoza nástenných hodín.
Jeho sláva ešte len príde.
Desila nás blízkosť kentaura, hasičov a skala.
Krúžiaci úsmev.

Na popravu sa dívali účtovníci.
Zrkadlá nedávali spávať.
Na konci ulice sa už stmievalo.
Nekonala sa tu žiadna svadba.
Sivé plášte miešali jesenné ovzdušie.
Pani domu hľadala vidličku.

Vešiak sa zlomil

Vyzeralo to, že stlačením žltej
dostaneme všetko lístie. Publikovaný
na brehoch, na melancholických brehoch.
Ale možno sa mi zdalo,
že vlak prebehol nečujne. A hlava za sklom,
počkať kým sa to začne valiť, vylievať, objavovať.
Pristihneme. Oleander prerastá hranice.
Kam ho to zatiahne. Druhá generácia prichádza s prekladmi.
Mávame šalátom. Priznať sa? Veriť kabátom?
Vždy som požadoval. Pil a hrbil sa. Zo slov.
Teraz sa prichystám. Lesnému hemoglobínu
sa poklonia konáre. Stavali
sme novú búrku, medzi sťažňami
som našiel jablko. Vrátili ma k pustine, kde sa rodia handry,
ktoré nazývaš hviezdami. Jediný pesticíd v taliančine,
prelož sa, prelož sa, vráť klinec na poličku.
Hladná ulica, áno, tá nám veľmi pomôže...

Terraformácia

Supy meandrovito vzdorujú. Bežci sa prekrývajú.
Marioneta stále dorastá. Narážame na dusno, narážame
na aforizmy. Bránime hornatosti kontinentov,
odvaľujeme púšte. Rozkrojený hlas: netopier najstrašnejší.

Koľko kvetov budeme schopní vypočuť?
Skočíme na obed. Budeme dvaja.
Budeme na ceste. Budeme hľadať kufre a obálky.
Staneš sa mágom. Niekým, kto nemá strach zo smrti.

Často predbiehaš, často máš pocit, že
sme v Mexiku. Šikmé slnká sa skláňajú.
Nakreslený parník: zdalo sa, že je len o krok ďalej.

Výťah zase mešká. Úzkosť je bez chuti.
Kriedové opary dávajú znamenia. Zem je
veľký chrobák. Tam kde sa leskol kremeň, kde sa vodníci
hrnuli do svadobných košieľ. Kohút uprostred noci.
Čierne vajce znesené komínom. Dym stúpa. Zacloň si oči.

Obrusovanie vlkov

Cestujem zlatistým pivom. Lavičky sa dotkne mop.
Hračkársky revolver. Kuracie stehno chladne v diaľke.
Vojna dávno prekročila prah. Noc sa vyhýba budovám.
Vyleziem na strechu. Čakám na auto, ktoré ma odvezie do jamy.
Na dvore horia kôpky lístia. Včely sa húfne
vyplavujú z ľudských uší.

Emigrácia a ochranný dohľad. Úkryty v tieňoch iných ľudí.
Do krčmy vchádzajú ľudia a vychádzajú ako zvieratá.
Z okolitých izieb štekajú psy. Sedím na posteli.
Padá meteorit. Niekto zvykne vyspávať aj do dvanástej.
Vyvolajú ma. Vypustím z úst kriedu. Za oknami vlažná krajina.
Opustené kočíky popri cestách. Školu obalili zeleným plátnom.
Radšej sa skrývam pod lavicou.
Čoskoro: zákaz vychádzania. Čoskoro: suché keksy.
Spev mandragor láka. Ženy si ich prikladajú k prsiam.
Vládnu klbká mačiek. Ryšavá srsť sa mihá podvečerom
a zakrátko už soví ľudia vandrujú po kraji.

Zhorí nový rok. Prečo mlčíme?
Cez hradby sa dostanú len tí, ktorí vedia čítať.
Akoby záhrada mohla byť záhradou? Akoby telo mŕtveho
mohlo svedčiť v prospech vlastnej smrti?
Popadané hviezdy. Rád sa dívam na podlahu.
Počuť len hodiny na vrcholkoch hôr,
len klincovitá ruka pretína ospalé popoludnie.
Drevené mesto. Niekoľko kanárikov. Vyhýbam sa cudzím uličkám.
Posledný kominár zmizol v detstve.
Prežúvam starý vietor. Neoznačené trasy,
ľudia nezvestní v najbližšom oblaku. Štvorcová strecha,
účtovníctvo slnka. Na ušiach kvitne čosi hrozivého.
Šplechot, ktorý nikdy nezaznie. Klobúky modelované z hliny a zubov.
Konštelácia skál. Naivita. Párkrát prehodená lopta
sa stáva hlavou. Exodus do jabĺk.
Rozrýľovaná Tramtária. A ten mlynček, ktorý som ti spomínal.
Mozog oťažieva vlhkou srsťou.
Vietor ženie po ceste letáky o karanténe. Vrátim sa späť za radiátor, spím.
Podlaha chladne. Ponad mŕtvu šťuku
si deti pohadzujú zmrzlinové svetlá kamiónov.
Môj tieň neodpovedá. Môj tieň je golfová loptička.
Môj výdych upratuje chodby.

Hľuzovitá pamäť. Zasklený šepot. Vnímanie vzdialeností medzi postavami.
Dračí dych zachytený na vnútornej strane viečok.
Mnoho bielych netopierov. Opakujte po nás.
Popisujte, čo vidíte. Cez prasknuté okno vchádzam do predstavy.

Foto Ján Šperka

A jax

Vera Icon bloudící **Magdalena Jančurová**

Magdalena Jančurová se narodila 11. září 1986 ve slezském městě Tychy (Polsko). Vystudovala sochařství na Akademii výtvarných umění v Krakově a design kovu a šperku na UUD v Plzni. Její osobité šperky je možno nazvat malými sochařskými objekty. Vedle toho ilustrovala několik básnických sbírek. V poslední době také vystupuje s hudební skupinou Viribus Unitis. Své básně píše polsky a slovensky. Dosud nepublikovala. Se svou rodinou žije v obci Slovenská Ľupča.

Klanění

Klanění špitálu

Otevírám dveře:
ovane mě

pach jodove tinktury a bolesti

Vzorky krve a moči
výtěry z krku

Nohy odříznuté
od bolesti

Modlitba přede dveřmi
bez kliky

svatý, svatý!
svatý Pan
Urolog

blahoslavená
Sestra od Katetru

Dveře druhé:

poslední večeře doktora Tulpa
na pitevně

a potom do vaku
a spálit

Nechť si Stvořitel vezme
zpět
nádory
sraženiny
odmítnuté transplantace

Třetí roční období

Už třetí rok
podzim usiluje zmocnit se mě

Z lesa
křičí
že už je čas
pohřbít listí

Z pole mi šeptá
cosi o pluhu a ozimech

Z vod mi oznamuje

že kapři už brzy padnou
na poli vánoční války

A já
jako kdysi

čekám na něco
co nepřijde

protože to ještě nebylo
vymyšleno

VIII. 2013

Můj dům
pořád ještě není můj

Jako bych zdobila cizí vánoční stromek

Stěny dýchají neznámý vzduch
tráva není uležená mnou

Musím tady ještě
napéci cukroví
dům nechat požehnat

a porodit dítě

Zabydlet se
není snadné

DŮM je pořád daleko

Rozpočitadlo

jedna dvě
ta stará hruška v zahradě má uši
a stopadesát let

tři
komíny
pokoj kuchyně
a moje dílna

čtyři
matrace na půdě
páchnoucí ztrouchnivělou slámou
a třicetiletým potem

pět šest sedm
kdo ví
hodně knížek
slovensky česky německy
a polsky
Šengen se klaní
sto milionů gest

tohle je náš nový dům

Průvan

Prach zpocený sluncem
se usadil na nábytku

A dívá se s výčitkou
na zavřená okna

Nemohu je otevřít
vítr by mi odfoukl hlavu

Dotkne se úst a očí
dotkne se nosu a uší

a pak zmizí oknem

A moje Vera Icon
bude bloudit světem

Z polštiny přeložil
Milan Hrabal

Cesty

Prolog

Na cestách se stávám
vesnickými obrubníky

šedým obzorem
jenž skrývá

záhadu a zaprášené otázky

Noční setkání

I.

První noc mi místo oddechu poskytla
diapozitivy s trojúhelníky střech

Vlny elektrických drátů
mě kolébaly s napětím v náručí

II.

Druhá noc
postel levituje k širokému nebi

kde slunce společně s měsícem pase stříbrné stračeny

Jejich ostré jazyky odhánějí mraky
rohy kreslí oranici

do tmy
v níž
si ptactvo čistí peří

Peřina dýchá
a odpočívá

III.

Třetí noc
polštář zaslechl

jak mi z ucha odkapávají

mokré vzpomínky
zpocených oráčů

čirý švestkový zázrak
jež krátí cesty mezi lidmi

když dálky
jsou tady na dlouho

Epilog

Jakmile se člověk vrátí
umí si leda
zout boty

vyložit na stůl
rubikovu kostku vzpomínek

a celou noc se trápit
marnou snahou
na okamžik se vrátit
než přijde na to
že zbytečně

Měsíc za oknem se totiž dívá stejně
tady
i tam

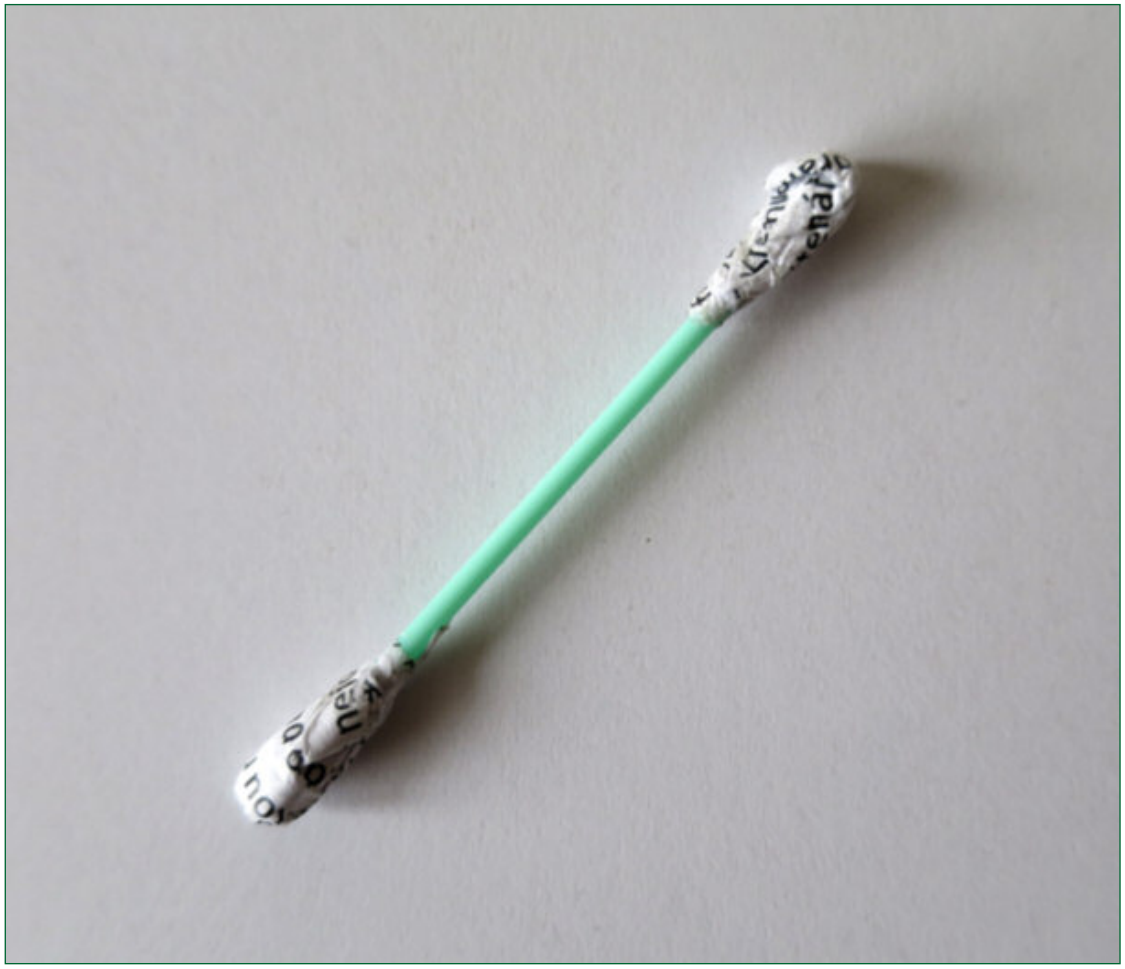
Ze slovenštiny přeložil
Milan Hrabal

Bayern

Básně 3 D

Michal Šanda

V normalizačních časech byla vidina na publikování nulová. Představoval jsem si, že z básní psaných do šuplíku jednou ke svým padesátinám uspořádám sbírku a tu vydám v některém z exilových nakladatelství. Do padesátky bylo tehdy ještě daleko, proto nebylo kam spěchat a mohl jsem zkoušet to i ono. Zájem o experimentální poezii logicky vedl k nápadu převést ji do trojrozměrného prostoru. Výsledkem byly jednorázové instalace, v mnohém podobné těm, jaké později realizoval Ján Mančuška, a především jakési básně-objekty. Jejich vznik je datován přibližně léty 1985–1988. Ty původní se, jak už to tak bývá, časem poztrácely a ty zbylé po roce 1989 odkoupily galerie. Speciálně pro Dobrou adresu jsem vytvořil jejich kopie, respektive variace, a jednu úplně novou. V osmdesátých létech eBooky ještě neexistovaly.

Baśeň do usí

Bryle na čteni

e-Book

B
ayer

John Cage 4'33"

Kniha Satori 1

Kniha Satori 2

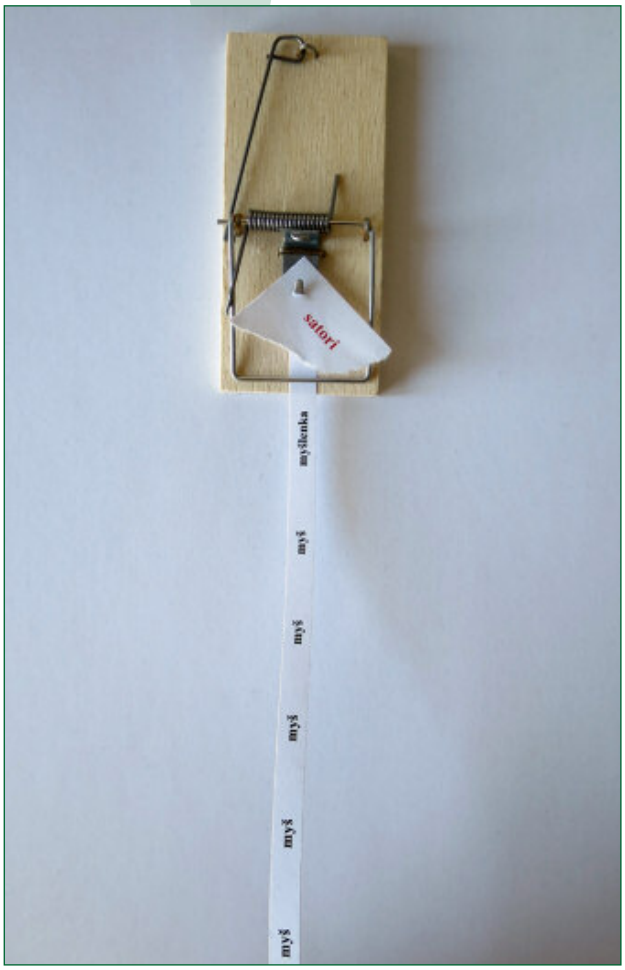
Koření

Okurky

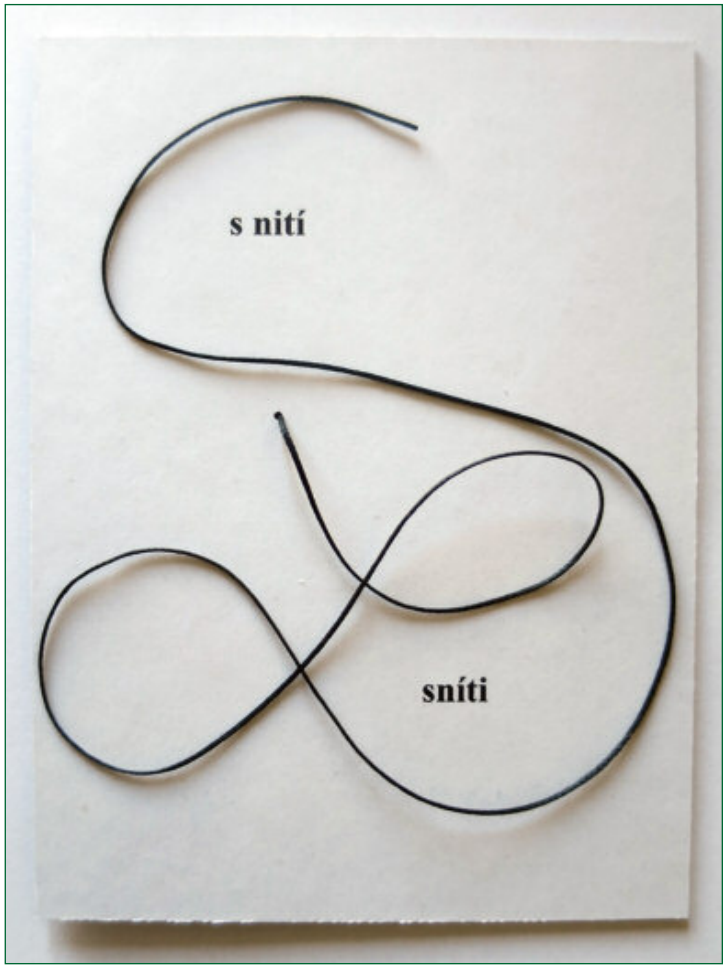

Mysľenka

Rum

S niti´sníti

Sirky

Semena baśni´k rozseváńí´

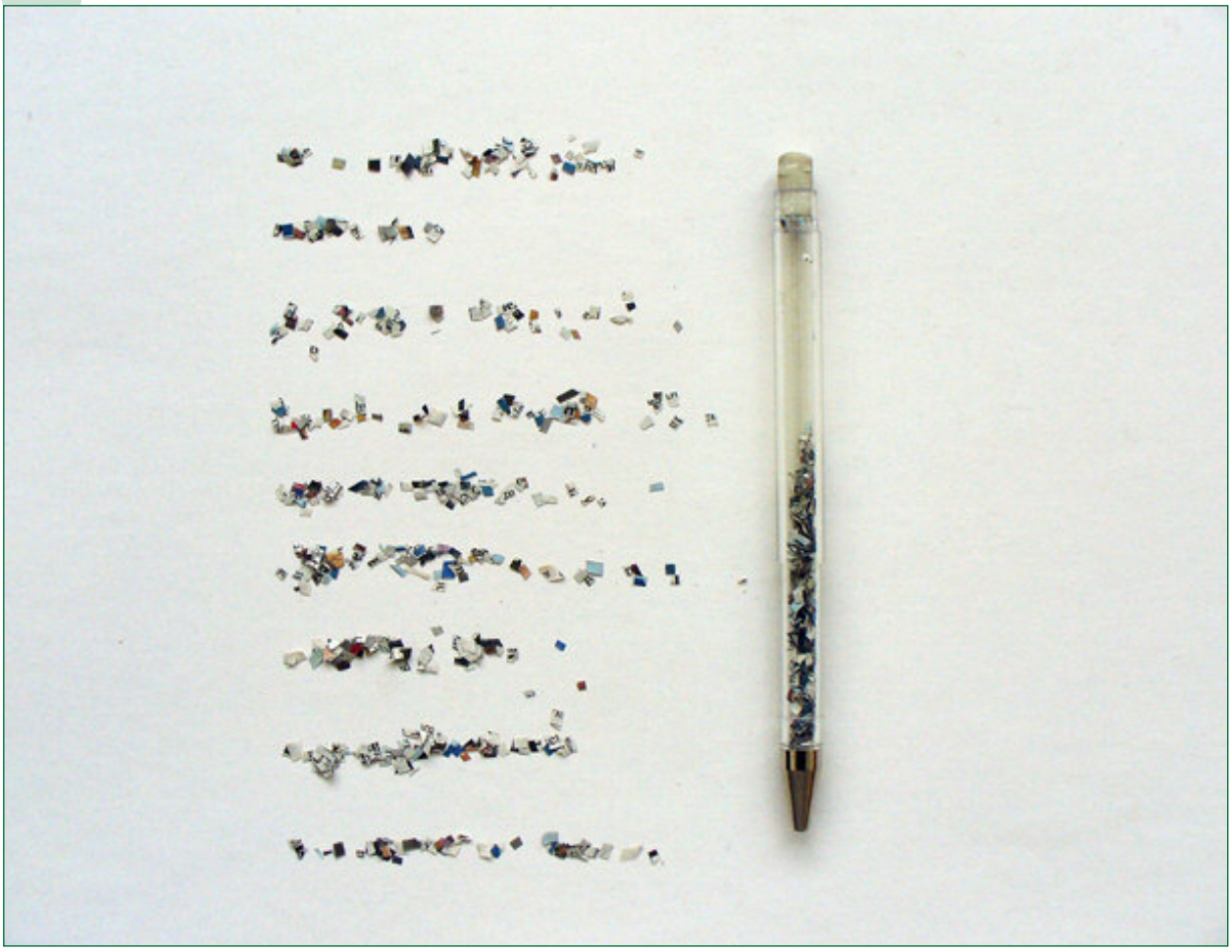
B

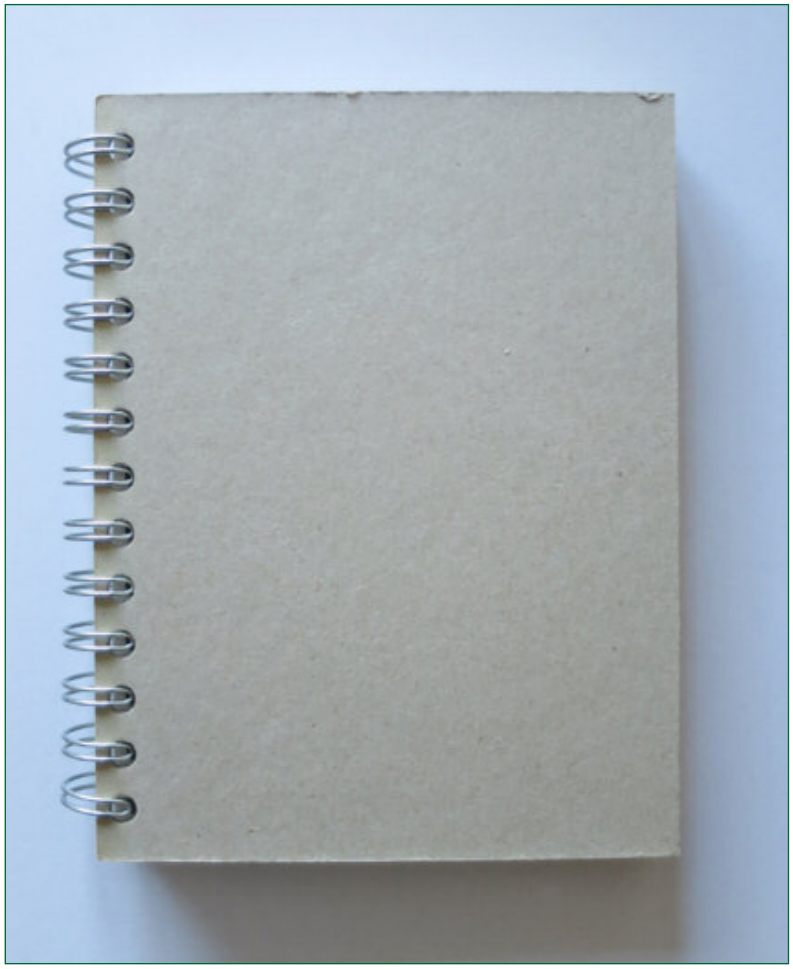
ayer

Slańka a pepřenka

Sto baśni
´v jedineḿ peru

Slova se derou ven 1

Slova se derou ven 2

Šicí báseň

Zakonzervovaný text

Vygumovaný text

Bayern

Peru jako opojení

Jaroslav Chobot

Cestovatelé – výtvarníci, Eva Šenkyříková a Jaroslav Chobot (autor pěti knih inovativní poezie), osmkrát opakovanými výpravami do Peru, v létech 2012–2017, strávili v této „opojivé zemi“, vcelku, jeden rok. Cestujíce po řekách, silnicích, stezkách i „ne-steskách“ (tedy i letecky) – džunglí, horami, po pobřeží Pacifiku, pouští, pampou a po moři... zdolali tak stovky kilometrů... Navštívili i řadu peruánských měst a míst magické síly, kde se věnovali šamanským obřadům s podáváním nápoje „božského prozření“ – ajahuasky, absolvujíce šamansky psychedelické působení tohoto přírodního nápoje s regenerativními a léčivými účinky. Domnívají se proto, že vnímatelům svých fotografických záběrů povědí o svých prožitcích z cest (i nereálna) něco méně známého...

Atomární vypravování

Do Limy se letí ráno přes Amsterodam přímo z Prahy…
večer v Limě na letišti…
Lima tě hned pohlcuje: taxikáři tasí úsměv
pro dolary s krásnou károu…
Nejlépe jít za roh vpravo jsou tam ceny v pouhých *solech*
při tom sotva poloviční…

Volíme vždy Pacifico je to hotel Peruánců…
v centru Limy z doby cihel…
(kolem střechy zmatku staveb)…

Druhého dne Miraflores – park Kennedy pod Ovalo
setkáš se tu se „šamany“ s malíři a jejich kýči…

Na náměstí staré Limy (přímo v centru zašlé moci):
Prezidentský palác *předků* tradice a *obrněnci*…
Katedrála od Španělů… uličky a stálý pohyb…
všude hlídá policie až k Teatro Municipal
kam chodíme na balety…
Secesní dům *spisů uměn* při něm hlídky proti puči…

Pro věřící obraz – zázrak od malíře silných vizí
od černocha kontemplace *křesťanského šamanismu*
Při procházce za barokem katolické Limy *grandů*…

Chytám taxi na pobřeží na práh vodstev Pacifiku
ve vlnách jsou muži surfu na pláži se sluní davy...

Nad hlavou máš luxus-centrum hotely a restaurace
Vedli jsme tam dámy z Číny které mají v sobě
Hong Kong... (aniž by se *rudě* bály)...
Byly s námi v sálech zlata což je sbírka fikce masek
naměstnaných do Muzea (zlata)... také hlavy s plátky
„slunce“...
Do Muzea k Herreovi (?): ekskluzívní instalace
Chavín z doby Jaguára také hlavy lidských bohů...
keramika nádob *sexu* (*aktéři jsou ze záhrobí*)...

Na náměstí Bolívara (?)... Muzeum je takřka všeho
(*pro školy a studující*)... opět Chavín jako gigant...
Raymondiho skvostná stéla elegance kultu mrtvých...
všechny formy tetování...

Po silnici s policií... potící se *proti drogám*
kokainu a heroinu...

Před námi je Pachacamac:
Pyramidy uctívání Intiho a věšteb bohů...
Pyramida slunce z adob... pyramida
s rampou Vichma nebo možná boha Irmy...

Aclla Huas s terasami výklenky a kouzlem sexu:
nejkrásnější “*manekýny*“ míchaly tu *nápoj moci*...

přesvědčily náčelníky mimo inckých kmenů *plebsu*
o skvělosti Tawantinsuy: říše *božstev* totality...
opojností *síly Vichma*... *tělesnými magiemi*...

Do Limy jen půlhodina... opět třeba Miraflores...
Odtud "*metrem*" do Baranco do městečka romantiky
k bludným nočním dějům uměn...
nebo baru *touhy džungle* nazvaného po liáně
vstupující do vědomí... jako síla vidin **aya**...
Také četná představení v divadélkách
místních bytů... s neustálou inovací...
(*záměnami postav děje*)..

Na pobřeží Paracasu...
po silnici horkou pouští městečky a místy zahrad...
skrze lázně *bahna zdraví*:
Osvobodíš černou mysl neduhy se rázem ztratí
budeš v poušti *nejšťastnější*...

Najednou se skvěje moře klidný záliv Paracasu
pláže kde se dá i *přespat*...
Jitro přímo se *šamanem*... na pobřeží mrtvých lvounů...

V poušti zbytky pohřebiště *zavinutci* ve tkaninách...
Meditace s *bylinami*: v doušku *čaje propojení*
skrze zpěvná slova *Mistrů* ... Opojením projde *jsoucno*
skrze triumf nad *skutečna*...

Nasca z okna letadélka...
nad planinu znaků zvířat... nad magii Kalendáře
vyrývaných vrypů v zemi...
obří land art Dänikena...

Doznívá v nás ještě Nasca kde jsme pár dní přespávali...
Z Paracasu na Balestas... za *zjevením* Candelabro...
obří kresba na pobřeží: v písku pouště *svatý kaktus*...

Potom pláže pro lachtany... katedrály žravých lvounů
tučňáci a pelikáni... nahuštěné peří ptáků
s táhnoucími fregatkami...

Město Ica v poušti Nasca... Cabrerova sbírka divů:
krystalické *části* hornin pojednané vyrýváním...
Fakta mimo *identitu*... populace lidí z *kosmu*(?) ...
lovili snad dinosaury... ovládali *medicínu*...
chirurgické změny srdce?...

(*Račte vstoupit do Muzea*)

Gutierrez – básník oáz tvůrce mýtu *Huacachin*:
snící víly nočních jezer které mohou vábit něhou
aniž by se *odpařily* ohněm pouště všude kolem…
rozprostřené k nedohlednu…
Vyrážíme auty k dunách kde se dá i *meditovat*:
přijímáním *síly* **aya**… při obřadu *nadskutečna*…

Znova Nasca se šamany s energií Matky Země…
… dokonce i v pásmech mrtvých
kterými ta místa žijí…

Pelikáni nad hladinou…

Na pláž Minay se Sergiem který tančí tanec ptáků
který vábí zpěvem vlny… ke kondorům na pobřeží…

Opět Lima před odletem… místní linkou k Tarapotu
tam snad Polisch s petroglify nebo cesta k Rio Breo…

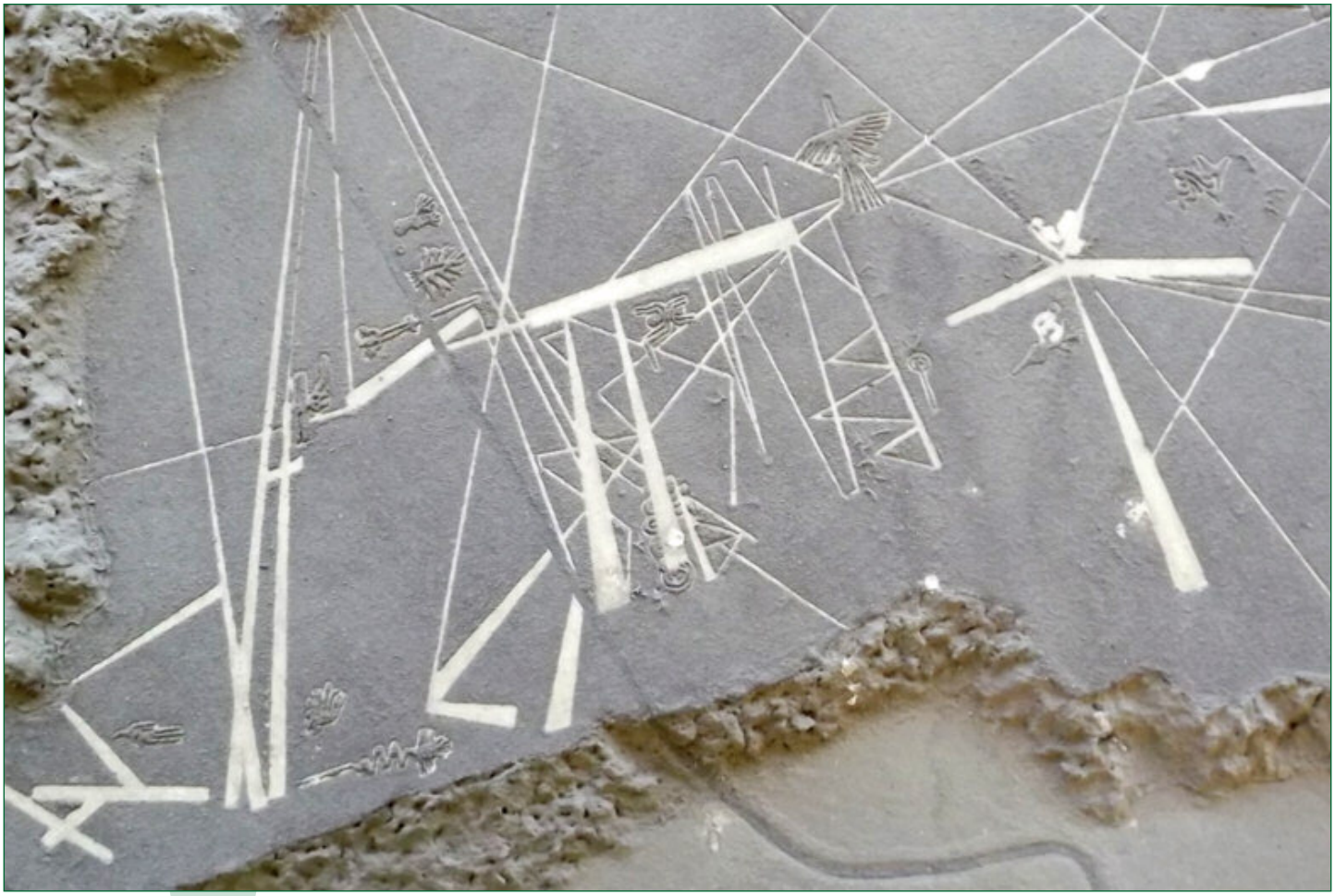

AYAHUASCA
RESTO BAR
LUN - SAB 8 PM
AFTER OFFICE: JUE - VIE 6 PM
RESERVAS @AYAHUASCARESTOBAR.COM
981 044 745

Příští číslo | vychází 1. 3. 2017

Ocenění v anketě Zlatý míč 2016 časopisu France Football mě potěšilo, nicméně raději bych získal Zlatou Dobrou adresu. Snad se mi to poštěstí v letošním roce.

Cristiano Ronaldo

Na shledanou příště!

Ne za pomente!